

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa

Už išlaisvinimą Lietuvos!
Už ištikimybę Kanadai!

FOR LIBERATION OF LITHUANIA!
FOR LOYALTY TO CANADA!

Nr. 5 (97)

KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1949 m. VASARIO (FEBRUARY) 4 d.

PRICE 10c.

IX METAI

ŪKININKŲ SUKILIMAS LIETUVOJE

Žinios apie Lietuvos ūkininkų sukilimą prieš okupantus ir prieš prievartinį jų varymą į kolchozus mus pasiekė iš keturių šaltinių.

Washington (UP). "Tarybų Lietuva" įdėjo Lietuvos komunistų partijos centro komiteto gen. sekret. A. S. Trofimov'o pranešimą, kuriame kalbama apie ūkininkų sukilimą Lietuvoje. Sukilimas oficialiai nukreiptas prieš prievartinę kolektivizaciją — ūkininkų varymą į kolchozus. Kompartijos gen. sekretoriaus pranešime sakoma:

"Būriuoziniai Lietuvos nacionalistai pradėjo vykdyti žudynes ir stvėresi įbauginimo priemonių, kad sutrukdytų sovietų tautai jos plataus masto atstatymo ir gamybos didinimo darbus".

Trofimovas toliau aiškina, kad nacionalistai pradėjo kovą su kolchozų steigimu. Tas sukilimas esąs jau įveiktas, ir bolševikų partijai belieka išnaikinti pagrindžio judėjimo likučius.

Stuttgart. Ši Vokietijos radio stotis prieš kiek laiko pranešė, kad tarybinei Lietuvos valdžiai pasisekė likviduoti Lietuvos partizanus, kurie bendradarbiaudami su ūkininkais "buožėmis", varė antikolchozinį pasipriešinimą.

Ryga. Prieš tulą laiką vienas latvis, kurio pavardė neskelbiama saugumo sumetimais, gavo iš Latvijos laišką, dėl kurio autentiškumo gavėjas ne kiek neabejoja. Tas laiškas kalba apie bendrą Pabaltijo tautų būseną, kuri yra pasibaisėtina.

Laiške nemaža vietos skirta ir įvykiams Lietuvoje. 1948 m. rudenį Lietuvoje vykęs sukilimas tikra to žodžio prasme. Sukilė ūkininkai ir, laiško išsireiškimu, visi krašto gyventojai ir, susijungę su stipriais ir gerai vadovaujamais partizanų daliniais, bendromis jėgomis, kantrybei trūkus, pradėję atkaklų didelio masto ginkluotą pasipriešinimą prieš nuožmųjį okupantą. Tai buvusios iš visos partizanų veiklos, kuri esanti stipri ir labai gerai organizuota, didžiausios kovos, kokių iki šiol dar nebuvo. Jos vykusios apie dvi savaites. Sukilimas buvęs ypatingai karštas ir kietas. Jį malšinę stiprūs rusų reguliariosios kariuomenės daliniai. Apie 60.000 tauriausių Lietuvos sūnų ir dukrų, pasiūžusių dėl Lietuvos laisvės aukoti savo gyvybę, sušaudyta arba išvežta Sibiran.

Minimas laiškas rašytas 1948 m. lapkričio mėn. pradžioje. Žinias apie sukilimą Lietuvoj laiško autoriui pasakojo rusų kariai (kaipo paslaptį), kurie jį laiką savo patikimu draugu.

Kituose anksčiau to paties asmens gautuose laiškuose, rašoma: Liepojos uosto pakrantėse statomi įtvirtinimai ir įmontuojamos sunkiosios pakraščio artilerijos patrankos; 20-30 km. ruožu paliai visą Rygos įlanką iškraustomi žvejai ir kt. visi civiliai gyventojai.

Nauja trėmimų banga Lietuvoje

Tame laiške dar rašoma: Miestuose daug sunkumų apsirūpinti maistu, nes jis — paskiškai brangus. Avalynė, rūbai ir kt. panašūs dalykai parduodami tik komunistų partijos nariams. Bolševikų kariuomenės ir civilių rusų atėjūnų steigiamos didžiulės krautuvės ir sandėliai (magazinai), turį tikslą aptarnauti "savuosius". Juose, tačiau prekės neilgai iš-

esti: netikėtai įsibrovę ginkluoti krašto partizanai energingais ir nepaprastai drąsiais ir staigiais veiksmais likviduoja sandėlių sargybas, o visas atsargas, skirtas komunistų partijos nariams ir rusų kariams, — pasiima savo žinion, kaip karo grobį.

Javų derlius praeitais metais — nepaprastai menkas: niekas neturi noro dirbti, nes

nežino, ar jam dar ko nors reikės ir ar jis galės savo darbo vaisiais naudotis.

Basel. "Baseler Nachrichten" įdėjo sovietų duomenim pagrįstą straipsnį, kuriame taip pat kalba apie nepaprastus sovietų valdžios aštrumus, nukreiptus prieš Lietuvos ir Latvijos ūkininkus.

Tokios yra gautos žinios apie įvykius Lietuvoje iš ke-

Atskrido Vliko ir V. Tarybos pirmininkai

Prelatas M. Krupavičius ir Vaclovas Sidzikauskas prancūzų lėktuvu penktadienį atskrido į New Yorką, o šeštadienį — 1.19 d. — į Vašingtoną, kur juos sutiko įgaliotas Nepriklausomos Lietuvos ministras P. Žadeikis ir ALT na-

riai. Vakare jie su ALT vykdomojo komiteto nariais turėjo pas pp. Žadeikius priėmimą.

Trumpai pasitarę su ALT vykd. kom., svečiai išvyko prakalbų į Baltimore, o sugrįžę į Vašingtoną tarėsi su ALT.

Numatomas jų pasimatymas su JAV valdžios pareigūnais, o paskiau ar anksčiau didelės kelionės po JAV lietuvių kolonijas, gali būti, užsukant iš Čikagos ir į Kanados lietuvių kolonijas, kur jie taipgi yra laukiami.

„GALI KILTI KARAS“

SAKO JAV KARO SEKRE TORIUS KENNETH ROYALL

ISRASTA NUOSTABI RAKIETA

Washington. JAV aviacijos vadovybė pranešė, kad ji jau turi naują raketą, kuri gali pakilti 100 mylių, automatiškai pakeisti kryptį, vyti ir surasti judantį taikinį. Ji lekia daug greičiau, negu garas.

ANTISOVIETINĖS DEMONSTRACIJOS ROMOJE

Roma (AP). Romoje policijai nepavyko išsklaidyti milijniškos antisovietinės demonstracijos. Per 6.000 studentų triukšmavo prie Sovietų ambasados.

KINIJOJE REAKCIJA PRIEŠ KOMUNISTUS

Peiping. Peipingo kariuomenė sukilo prieš komunistams valdžios duotus pažadus pasiduoti ir kovoja su komunistų kariuomene.

STALINAS NORI SUSITIKTI SU TRUMANU

Maskva (INC). Stalinas JAV laikraštininkui Kinsbury Smith'ui davė atsakymus: Norėčiau susitikti su prez. Trumanu, jei pavyktų susitarti dėl abiem priimtinos vietos; sutinčiau padaryti bendrą taikos pareiškimą su Turmanu; sutinčiau ir taikiu būdu spręsti ginčytinus klausimus (tik neišspręsti); ir Berlyno blokadą atšauktų, jei Vakarai nedarytų Vokietijos valdžios.

I tai JAV pareigūnai pasakė: tai naujas Stalino propagandos triukas, nes tokius dalykus paprastai pranešama valdžiai, o ne skelbiama per radio. Be to, ne žodžiais, bet darbais reikia įrodyti taikingumą.

— Baltieji JAV Rūmai patvirtino Trumano pasisakymą dėl Stalino pasiūlymo susitikti, jog Trumanas gali Staliną priimti Vašingtone. Stalinas gi siūlo Trumanui vykti už geležinės uždangos.

— Kinijos pakrantėse susidūrė du laivai ir 600 keleivių žuvo.

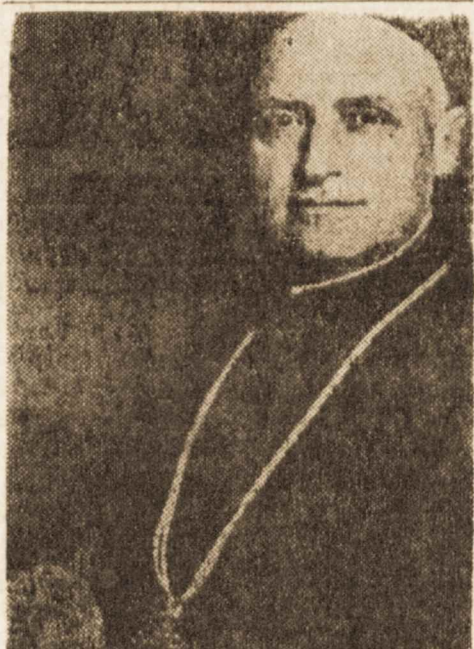
ISRASTA NUOSTABI RAKIETA

Washington. JAV aviacijos vadovybė pranešė, kad ji jau turi naują raketą, kuri gali pakilti 100 mylių, automatiškai pakeisti kryptį, vyti ir surasti judantį taikinį. Ji lekia daug greičiau, negu garas.

JAV jūrų laivynas gavo didžiausį, greičiausį ir galinčiausį kreiserį, kurį kapitonas pavadino JAV policininku, kuris saugos. "kad vaikai galėtų ramiai žaisti miesto aikštėse".

— JAV bombonešis B-36 nunešė į "kovos lauką" rekordinį kiekį bombų — 42 tonas, ir sugrįžo.

— Sukilimo metu Paragvajuje nuversta prezidento Gonzalez valdžia, kuri atėjo į valdžią taipgi perversmo keliu.

Vengrijos kardinolas Mindszenty. Prieš tulą laiką kardinolas buvo suimtas sovietinės valdžios, kuri jį kaltina sąmokslu nuversti, padedant Amerikai, Vengrijos valdžią ir pakeisti Vengrijos santvarką. Kai visas pasaulis žino, kaip bolševikai viską klastoja, tai jie įrodyti, kad jie sako teisybę, net išleido "geltoną knygą". Ši byla kelia susidomėjimą visų žmonių ir pasipiktinimą bolševikų smurto priemonėmis.

— JAV atominės energijos komisija pareiškė, kad jau yra pagaminta daug stipresnė atominė bomba, kuri jau išbandyta (slaptai) Eniwetok salyne, o fabrikai apsaugoti nuo sabotažo.

— Į Korejos respubliką iš sovietų pusės įsibrovė 400 kareivių ir užpuolė kaimą. Respublikos kariuomenė su užpuolikais kovoja.

— Haiti valdžia pranešė, kad ji susekusi užsieniuose sąmokslą, kuriuo buvo kėsinama nuversti Haiti vyriausybę.

— JAV kariuomenės vadovybė prašo atleisti ją nuo Vokietijos valdymo ir civilinę valdžią siūlo perduoti civiliams.

— Brazilijos prezidentas Enrico Dutra, revizituodamas Trumaną, gegužės 18 d. lankysis Amerikoje.

AUSTRALIJA NAUJOS GRESMĖS AKIVAIZDOJE

Sydney. Komunistų įsigalėjimas Kinijoje, kaip rašo "The Sydney Daily Telegraph", Australijoje sukėlė nerimą. Australijoje pajutusį naują pavojų. Dėl to reiškiamas pageidavimas, kad apsigynimo tikslais Australija užmegztų artimesnius ryšius su Amerika.

JAPONIJA PRIEŠ PAVOJUS

Tokio. Komunistų įsigalėjimas Kinijoje sudaro grėsmę Pacifikui ir artimiausiai prie jos gulinti Japonijai. Kadanagi Japonijoje dabar yra okupacinės JAV jėgos, tai tas pavojus yra ir Amerikai. Todėl vyriausis JAV jėgų vadas Japonijoje MacArthuras pareikalavo naujų dalinių, kuriais būtų sustiprintos Amerikos pozicijos sausumoje, jūroje ir ore.

Žinovų teigimu, Sovietai Tolimuosiuose Rytuose turi 60 divizijų, o JAV turi ten tik tai ketvertą divizijų.

— Londone 5 Vakarų valstybių konferencija nutarė Italiją kvieisti įstoti į Vakarų valstybių sąjungą.

turių šaltinių. Kad jos neabejotinos dėl pasisakymų apie partizanus, tai yra tikra. Taipgi visai tikra, kad Lietuvos žmonės okupacijai priešinasi. Tai įrodo ir nuolatiniai vilniškės "Tiesos" aimanavimai, įspėjimai ir grėšiniai. Tačiau kiek jos kalba apie plataus masto sukilimą, žinant okupanto nepaprastą žiaurumą, didžiulį žvalgybos tinklą, okupacinės kariuomenės buvimą ir tt, tenka jau atsargiau priimti. Bet kadangi keturi skirtingi šaltiniai kalba apie tą patį ir net apie tą patį laiką, tai ir tas žinias reikia priimti kaip tikrąybę.

New York (LAIC). Iš anapus geležinės uždangos praneša, kad SSSR MGB komisaras Abakumovas 1948 m. liepos mėn. išleido slaptą įsakymą, seniau Politbiuro priimtą. Poveikis liečia Baltijos valstybes, Karelo-Suomiją ir keliais punktais Skandinaviją. Vykdytas pavestas Sov. armijos šiaurės fronto IV skyriui. Abakumovo įsakymu. pirmieji veiksmai turi vykti 1948 m. lapkričio ir gruodžio mėn. Įsakymai pasakytą:

"Baltijos respublikos, atsižvelgiant į jų strateginę būklę kaip bazių aprūpinimo ir kelių su tiesiogine Rusijos teritorija junginio sritys, privalo atitikti politinio saugumo maksimalines sąlygas".

Įsakymo teksto dalis:

"a) — Įsakoma evakuoti politinius kalinius, tardomus, areštus bei kalėjimuose laikomus Karelo-Suomij, Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikose. Evakuacijos pasirušimai turi būti baigti ligi 1948 m. rugpj. mėn. galo. Šeimos kalinių, įtariamų šnipinėjime, dalyvavimu pagrindžio judėjime, kontaktais su užsieniais — privalo būti įjungtos į evakuacijos planą. Evakuacija prasidės pagal įsakymą iš Maskvos.

"c) — Minėtų respublikų centrinės MVD ir MGB ligi 1948 m. rugpjūčio galo turi pateikti pilnus statistinius duomenis apie sekančių kategorijų asmenis: buv. profesionalių karių puskarininkų ir karininkų bei jų šeimų; buv. valstybės tarnautojų; buv. įvairių laipsnių mokytojų ir universiteto profesorių bei šeimų; kunigų ir religinių draugijų narių.

Ankietos turi patiekti žinias apie jų politines opinijas, dabartinį užsiėmimą.

"d) Ligi 1948 m. rugpjūčio 1 d. paruošti MVD personalą dėl evak. punktų prie geležinkelių, visuose apskrįčių miestuose.

"e) — Išskirti geležinkelinių MVD rezervinius transporto ir konvojų apsaugos uždavinius.

"h) — Gyventojų evakuacijos eilė: 1—Susyk dvi apygardos — Pajūrio (Nadmorskij Okrug) ir Vilniaus, su koncentracija kryptimi: Nadmorskij — į Smolenską ir Velikię Luki, iš Vilniaus į Minską; 2 (Perkelta į 8 pusl.)

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaktorius Jonas Kardelis
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by Lithuanian League of Canada

Daugiau susipratimo ir geros valios

Dabar mums tenka būti stebėtojais ir liudininkais kaikių visuomeninio pobūdžio reiškių, dėl kurių reiktų apsigalvoti. Gali būti, kad istorinėmis priežastimis bei aplinkybėmis juos ir galima būtų patiesinti, bet jų negalima patiesinti tautiniu ir valstybiniu požiūriu.

Draugijiniame gyvenime, organizaciniame darbe jau yra išgalėję papročiai ir nusistovėjusios tradicijos, kad tai, kas centruose svarstoma, kas posėdžiuose kalbama, tas ten ir paliekama. Viešumon teiškeliami nutarimų faktai. Suprantama, kad organizacijų centruose, nors juose dalyvautų vienkokių pažiūrų žmonės, — juo labiau mišriuose, — esti visokių nuomonių, visokių pasisakymų. Kai klausimai diskutuojami visu platumu, tegul ir visu net karštumu, vis dėlto, visos to proceso pasekmės gauna formą nutarimų, kurie tiksliai vieni viešumonei ir skelbiami. Visa kita, jeigu kam kartais nepasiseka išlaikyti diskretiškumo, vis dėlto įspaudą nekeliami. To reikalauja paprasčiausias džentelmeniškumas. Per ilgus organizacinio gyvenimo laikus jau susidarė tradicija, kad centrų posėdžiai yra laikomi slaptais. Ir ne todėl, kad pats svarstomasis objektas būtų laikomas slaptu, bet kad išlaikytų tos organizacijos orumą. Deja, mūsųose tam principui nusidedama. Ir iš to naudojasi mūsų priešai mūsų tautos ir mūsų valstybingumo žalai. Dėl šių reiškių mums reiktų rimtai apsigalvoti.

Imkime kitą faktą. Dabartinė Kanados lietuvių bendruomenė labai mišri. Žmonės visokio išsilavinimo, visokio išsisklaidymo, visokių pažiūrų, visokių nusistatymų. Kai tai esti didelėje masėje, tai tas reiškinys į akį nekreiptas, bet mažoje bendruomenėje, kurią sudaro tiksliai apie 15.000 asmenų, visa tai labai matoma ir ryški. Kiekvienas asmuo tartum koks unikumas su savo asmenybe, savotišku garbės supratimu, savo asmenybės vertinimu. Dažnas taip išsivaizduoja, lyg jis vienas būtų pasaulyje, ir nieko kito nenorėtų pripažinti. Na gi neblogo, kai žmogus žino savo vertę, bet dažnai jis tokiu atveju klysta. Visi mes esame žmonės ir visi lygiai turime teisę gyventi šioje ašarų pakalnėje. Nuoširdumas čia yra labai pravartus, ypač, kai jis taip reikalingas ir nepaprastai brangus mūsų gyvenimui, bendradarbiavimui ir bendriems Tautos idealams siekti.

Tas mūsų bendruomenės mišrumas ir skirtingumas ypač ryškus seniau apsigyvenusių lietuvių Kanadoje ir naujai atvykstančiųjų prasme. Faktas yra, kad mus išskyrė 25-30 ir net daugiau metų. Tas laikotarpis mus daug kuo vienu nuo kitų nutolino. Suprantama, kad labai skirtinga aplinkuma negalėjo nepadarinti įtakos. Ypač didelis nuotolis tarp naujųjų ateivių ir jaunosios, Kanadoje gimusios ir augusios lietuvių kartos. Tai kelia mums labai svarbų susitarimo ir susipratimo klausimą. Čia vienų ir kitų geri norai, kurių — pasidžiaugti reikia — yra, rimtas nusistatymas ir jautrus taktas labai daug gali padaryti ir daug laimėti tautai ir darnumui. Bet tiksliai ta kryptimi nutieskime savo elgesio ir veikimo gaires, ir nesudarykime kontraelgsenos. Ne skirtumų ieškokime, bet bendrumo. Stenkimės vieni kitus įvertinti, suprasti ir susiprasti.

Mūsų nedaug. Ir iš to nedaugelio dalis jau yra atkritusi ir tautai nudžiūvusi. Tiksliai geras mūsų taktas, mūsų didelė meilė tiesai ir savo Tėvynei, gali grąžinti, kas dar galima grąžinti, naikinamai ir skriaudžiamai Tautai.

Tiksliai supratimas, susipratimas ir gera valia mus gali vesti į tuos laimėjimus, kurie yra Tautai būtini. Geros valios vedini, mes sugebėsime veikti pozityviai ir konstruktyviai, ir tikrai daug laimėsime.

J. Kardelis.

Sovietai žiūri į Izraelį

London. Oficialiai pranešama, kad sovietai yra pradėję remti Izraelį prieš D. Britaniją, kad eventualaus konflikto atveju galėtų pasinaudoti Izraelio teritorija ir galėtų pulsti Sueco kanalą. Tuo būdu būtų uždarytas artimiausias kelias į rytus ir užblokuota Viduržemio jūra.

Dėl tų užmačių lordas Beaverbrook išpėjo Ameriką, kuriai nurodė, kad toks ėjimas Vakarams būtų pavojingesnis, negu Kinijos netekimas.

BOLŠEVIKAI TIES KLAIPEDA SULAİKĖ ŠVEDŲ LAIVĄ

Stockholm. Švedų žvejo laivas "Salma" sulaikytas netoli Klaipėdos laisvuose vandenyse. Sovietai gi teigia, kad tas laivas buvęs nuplaukęs ten gabenti iš Lietuvos bėgančių žmonių. Ginčas tęsiasi.

Brangiems pusbroliams

JOCAMS

tragingai žuvus jų tėveliams Lietuvoje, reiškiau gilią užuojautą ir širdingai dėkoju už man pareiktą užuojautą, kurios iš tikrųjų priklauso ne man, bet mano pusbroliams.

Povilas Jocas.

Ar jau pasiruošę Didžiajai Šventei?

Netrukus sukanka lygiai 31 metai nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo. KLC Taryba ir krašte veikiantieji skyriai šiais metais ruošiasi ypatingai gražiam didžiosios šventės paminėjimui. Kad tinkamai atliktume didžiuosius uždavinius, yra pravartu dar kai ką priminti:

1. Kadangi šiais metais 16-toji pripuola darbo diena, tai minėjimai nukeliami pagal vietos patogumą į sekmadienius 13-tą ar 20-tą vasario.

2. Minėjimai pradedami iškilmingomis pamaldomis, kur galima, pakviečiant aukštuosius bažnyčių hierarchus.

3. Salėse ruošiamuose paminėjimuose atkreiptinas ypatingas dėmesys į minėjimo programos vykdymą, įtraukiant kuo daugiau bendradarbių, talkininkų, ne vien lietuvių kovojančių už tautų laisvę ir teisingumą, bet ir kaimynus Pabaltiečius bei kitų pavergtų tautų atstovus, suprantančius rytinio imperializmo siekius ir dogmas. Todėl įtrauktini: a) Baltijos tautų bičiulių draugijų, o taip pat

klubų ir kitų organizacijų, ginančių tautų laisvę ir nepriklausomybę, vadovaujanti asmenys. b) Gyvenamosios vietovės vyriausybės nariai, miestų majorai, mokslininkai, bažnyčių vadovybės, rašytojai, publicistai, žurnalistai ir kt. c) Kitų pavergtųjų tautų organizacijų bei klubų atstovus.

4. Kalbose ir rezoliucijose be lietuvių ir anglų kalba aiškiai nuvesti susirinkusiems, Lietuvos padėti, lietuvių vedamą žiūbūtinę kovą už krašto laisvę. Belstis į žmonių sąžinę šaukiant suprasti gyvenamojo momento uždavinius ir didelę grėsmę civilizacijai bei laisvam žmogui. Ypatingai keltinas dabartinis mūsų krašto, mūsų tautos naikinimas.

5. Reikalaujanti, kad Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių laisvė ir nepriklausomybė būtų grąžintos, primenant Atlanto Chartos, Rooseveltto keturių laisvių, Trumano 12 punktų ir Jungt. Tautų Chartos principus.

6. Tinkamu būdu, ypatingai svetimos kalbose, aiškiai pa-

reikšti, kad lietuviai niekad nepripažino ir niekad nepripažins nutarimų, kurie pažeidžia Lietuvos suverenumą. Išaiškinti, kad jokia tarptautinė institucija neturi teisės vienašališkai sankcionuoti Lietuvą liečiančių smurto ir agresijos aktų bei jų padarinių.

7. Vasario 16-tosios proga kiekvienam lietuviui priminti jo tautinė prievolė — suteikti ir piniginę laisvės auką. Aukų rinkimų tvarką reikia iš anksto nutarti ir reikiamai praveisti. Surinktas sumas adresuokite Tautos Fondo Atsotoybei Kanadoje: M. Arlauskaitė — L. Girinis, 6642 Third Ave., Rosemount, Montreal 36, Que.

8. Neturėtų būti užtęstas rezoliucijų išsiuntinėjimas visoms laisvųjų kraštų valstybių galvoms, užsienių reikalų ministrams ir kitiems Lietuvos reikalus ginantiems aukštesiems pareigūnams.

L. Girinis,

KLC Tarybos Vasario 16-tos paminėjimui ruošti komiteto pirmininkas.

Karaliaučius perdirbamas į Kaliningradą

Daugiausia dirba enkavedistai — Atgabenta jau 100.000 rusų — Įmonės išvežtos į Rytus.

Dabarties Karaliaučiaus veidą piešia vienas Karaliaučiaus gyventojas sausio mėnesio pabėgęs į Vakarus. Jo išpūdzius atpasakojo britų zonos laikraštis "Die Welt".

Pateikiame būdingesnes jo pastabas.

"Kaliningradas" pasitinka keleivį Ponartę, buvusioje prekių stotyje. Jos dekoracija: žvyrų barstytas peronas, trys apšiūrę barakai ir žalia kartono "triumfo arka", papuošta Stalino ir Lenino portretais.

80% visų Karaliaučiaus pastatų karo sunaikinti. Miesto centre vos kelios sveikos oazės Hanzos aikštėje ir Rožių parke. Ir daugiau nieko. Pilies bokštas, senasis miesto žymuo, vienoje pusėje visiškai suardytas. Iš universiteto neliko nieko. Tik šiaurės vakarų miesto dalis yra išlikusi apysveikė.

Hufo (priemiestyje įsitaisė valdžios įstaigos. Aukščiausioji sovietinė krašto taryba įsikūrusi buvusiuose Raiffeiseno rūmuose. Teismo rūmuose prie šiaurinės geležinkelio stoties sėdi NKVD, kurios komisarai ir Kaliningrade yra labiausiai užimti žmonės. Buvęs finansų prezidentas yra vyriausioji kariuomenės būstinė, o mergaičių amatų mokykla — raudonosios armijos namai. Prekybos mokykla paversta technikum. Buv. valstybinė biblioteka išgabenta į Vilnių.

Vokiečių dabar gyvena Karaliaučiuje tik apie 20.000. Civiliai rusai į kraštą iš pradžių traukė lėtai ir nenoromis. Tik kai ši sritis nuo 1946.I.1. buvo įjungta į Sovietinę Federacinę Rusijos Respubliką, išstais kaimais imta kelti gyventojus į Rytprūsius iš Ukrainos ir Vakarų Sibiro. Apie 100 tūkst. jų įsikūrė Karaliaučiuje.

1946 m. rugsėjo mėn. buvo leistos nerusiškos ilaudies mokyklos. Vokiečių mokytojai įpareigoti vaikus išauklėti komunistais. Vokiečių inteligentai suburti į vad. vokiečių klubą, kur juos komunistų patikėtiniai "šlifuoja".

Kultūrinį rusų "aprupinimą" vykdo raudonosios armijos teatras ir 4 kina, kurie įkinkyti į okupantų propagandą, todėl tušti.

Vietiniai gyventojai, kurie pradžioje buvo labai pageidaujama darbo jėga, vis daugiau išstumiami rusų. Tų pačių rusų, kuriuos vietiniai išmokė dirbti įmonėse. Kas turi lai-

mę dirbti, tik tas gauna kiek pinigų ir maisto kortelės.

Daugelis gyvenamųjų namų nuo 1947 m. gruodžio, kai Sovietijoje buvo "panaikintas" reikmenų racionavimas, paversta "valstybinėmis krautuvėmis". Jose galima pirkti, jei turi pinigų. Bet kainos be galo aukštos, nesuderintos su pajamomis. Buhalteris, gydytojas vienai porai batų arba dviem kg sviesto turėtų atiduoti pusę mėnesinės algos. Vakarų Europos lva'iteto vyriška eilutė profesoriumi kaštuotų pusantro mėnesio pajamų.

Beveik visa Karaliaučiaus pramonė sunaikinta karo veiksmų. Likučiai skubiai išmontuoti ir išgabenti į rytus.

Įjungus sritį į Sovietų Sąjungą, senieji ūkininkai imta

varyti iš ūkių. Jų ūkiuose pasodinti atėję rusai. Apdirbta tik apie pusę visos tinkamos žemės. Rytprūsiai šiaurė, buv. Vokietijos grūdų aruodų, turi dabar pusę visos grūdų ir mėsos paklausos (normuotos!) įsivežti. Netenka tad stebėtis, kad šio krašto gyventojai būriais traukia į Lietuvą duonos. Lietuvos ūkininkas, jei jis dar neišstremtas ir nesunaikintas, sugeba pats išsimaitinti ir artimą sušlepti, nors ir rizikuodamas savo gyvybe.

Ir taip, Karaliaučius yra šiandien tapęs rusišku miestu. Jo vaizdas, teigia liudytojas, prilysta daugeliui Rusijos provincijos miestų.

Tuo būdu kuriamas toli į vakarus iškištas raudonosios ekspansijos postas.

J. Paplėnas.

JUOKDARIAI...

Kas kam patinka

"Liaudies Balse" J. Y. rašo: "Montreale klerikalai, norėdami pasigauti socialistus, kviečiasi Kardelį redaktorium. Kiek atrodo, Kardelis sutiks. Juk geriau prie laikraščio, negu su lopeta griovius kasti".

Taigi: Kardelis gali ir griovius kasti ir laikraštį redaguoti. O kas kam patinka, tai kitas klausimas. Kardeliui patinka dirbti, o J. Y. patinka Stalino buterbrodais tukti... Skoniai tikrai skirtingi.

Rusai — rusiškai koliojasi

Ten pat ir tas pat J. Y. stipriai rusiškai išsikolijojo kažkuriam tikslui dar prisimindamas šūkį — "Mes be Vilniaus nenurimsim". Lietuyiai dėl tokių koliojimosi sako: Nepraustaburniai! Bet apie "Liūdno Balso" redaktorius tegalima pasakyti: Ruskiai, tai rusiškai ir koliojasi. Mes tik galėtume patarti jų redaktoriams pakęsti ir savo laikraščio rašmenis graždanka (rusų raidėm). Tai būtų jau visai logiška.

Ylos maiše nepaslėpsi...

Gera lietuviška patarlė. Ir teisinga. Kaip ją bemaskuotum, taikos ar rytų demokratijos skraiste, vis vien ji iš maišo lenda. Yla eina prieš savo tautą, okupantams šliures siūva ir bado akis tiems, kurie nori tiesos šviesą išvysti. Ne! Ylai maiše nepaslėpti...

Daugiatiesiai...

"Liaudies Balsas" 903 nr. rašo: "Mes žinome, kad pasaulyje yra du teisėtumai, dvi tvarkos, dvejios tiesos".

Ligšiol mes žinojome, kad yra vienas teisėtumas, daug tvarkų ir viena tiesa. Tokį "teisėtumą", kuris paremtas smurtu, mes ir vadiname tikru jo vardu: smurtas. Tvarkų, nereikia nei įrodinti, yra labai daug. Yra diktatūrinės vienpartinės, kaip buvo Hitlerio Vokietijoje, tebėra Stalino Rusijoje, Franso Ispanijoje; yra parlamentinės, demokratinės, kaip Anglijoje, JAV, Kanadoje; yra pavergtų tautų gyvenimo tvarka kaip Pabaltijo valstybėse, (Lenkijoje, Rumunijoje; yra dominijų, kolonijų ir tt tvarka. Bet kad dvi tiesos būtų — tai tiksliai iš bolševikų girdime. Mes gerai žinojome ir žinome, kad yra tiesa ir melas. Pilnos tiesos nė vienoje santvarkoje praktiškai nebuvo ir nėra, bet tikrai pilnas melas yra bolševikų valdomuose kraštuose. Nadangstykite to tiesos vardu, jei varads yra melas. Ylos maiše nepaslėpsi...

Ripka.

INDONEZIOJE KOVOS TEBEVYKSTA

Batavia. Javos valdžia pranešė, kad 35.000 Indonezijos karių užėmė pozicijas prieš Olandijos įsitvirtinimus ir toliau kovoja už Indonezijos laisvę.

Collegą

Albiną Bočkų

ir p-lę Elytę Bendžiūtę, sukūrusius lietuvišką šeimoms židinį, sveikinu ir linkiu saulėtų dienų

D. J. Dailidė.

Kalbėk ir rankoje akmenį turėk...

Gražiančią Paryžiuje, senoj Romoj ir moderniniame New Yorke dangus plyšta raudonų gerklų staigia sutartine: "taikos!"

Balsą pirmutinis pakėlė Francūzijos komunistų politbiuro narys, jų dienraščio "L'Humanité" redaktorius ir parlamento atstovas, ilgaūsis Marcelis Cachin. Jis nustebino parlamentą kalba, kurioje sakė, kad kapitalizmas ir socializmas (komunizmas?) gali taikingai draugėje šioje ašarų pakalnėje gyventi. Socializmui žmonijos įsteigti, sako, kito karo nereikia.

Jam pritarė "Cahiers du Communisme", kuriame praeityje buvo paskelbtas šis ar tas naujas bolševikų linijos pakeitimas.

Netrukus draugas Marcelis nuvoko pas italų komunistų partijos galvą Togliatti, "pasitarti su redaktorais". Nuostabių supuolimų, ir draugas Togliatti, pasirodo, esąs lygiai tokių pat pažiūrų apie kapitalizmo sugebėjimą taikingai su socializmu (komunizmu?) sugyventi, kaip Cachin kad sako. Rytai ir Vakarai, sako, gali be karo bendrauti ir socializmas vistiek laimės.

Pasaulis pradėjo ausis krėpštyti. Kas čia: naujas muilas, Trojos arklys, ar 14-to grvnumo auksas?

New Yorke komunistų organas, taip pat, padūdavo "taikai" nes prisiminė, kaip draugas Stalinas kažkada pareiškė, esą kapitalizmas ir socializmas gali taikai draugėje gyventi. (Stalinas, taip pat, nesakė komunizmas, bet socializmas).

Tačiau draugas Stalinas buvo kelis kartus pagautas storai meluojas. Lietuviai žino jo "tvirtą" pažadą nesovietinti Lietuvius ir gerbti jos nepriklausomybę. Šiomis dienomis Taberskis Švedijoje paskelbė mirusio Čekoslovakijos prezidento (jis jo sekretorium buvo) laišką, kuriame Benešas rašė: "Mano didžiausia klaida buvo pasitikėti, kad Stalinas nėra begėdis melagis."

Čia gal tiktų prisiminti ir jugoslavų Tito liūdymas apie Staliną, paleistas draugučius Naujų Metų propa sveikinant: "Didelių dalykų negalima kreiviu keliu ir niekšiškais būdais padaryti."

Pasaulis ieško šios prancūzų, italų ir amerikonių komunistų "taikos ofenzivos" priežasčių. Neabejojama, kad Maskva išakė, nes ir "Pravda" tą pat rašo. Taip pat neabejojama, kad čia ne grynas pinigais, bet pakastas raudonas šuniukas. Komunizmas juk taikos nenori, nes ramių žmonių komunizmu nesužavėsi.

Tiksliusias priežasties spėjimas bene tas, kad Maskva šiek tiek pabugo kylančio apdairumo ir didėjančio atspairumo. Vakarai "kietėja" savo nuotaikose ir nuo komunistų net juos sekę darbininkai nusigrėžia.

Kietėjimas ypatingai pastebimas Amerikoje. Trumanas prezidentinė kalboje komunizmo pavadino "klaidinga" filosofija. Mes jau citavome nau-

jojo JAV užs. reik. departamento vedėjo, p. Achesono pareiškimą apie komunizmą ("NL" Nr. 3). Dvylika Amerikos komunistų partijos vadų sėdi teismo suole dėl suokalbų smurtu nuversti demokratinę santvarką. Amerikos

Kongresas palankus Šiaurės Atlanto apsigynimo susitarimui. Marshallo planui skiriama nauji bilijonai.

Kietėjimas žymus ir visuomenėje. Iš universiteto Seattle mieste išmesti trys komunistai profesoriai. Amerikos profesio-

nės sąjungos valo komunistus iš valdybų ir siekia išardyti komunistų valdomą Pasaulinę Profesinių Sąjungų Federaciją. Amerikonams čia pritarė anglai ir olandai.

Rimtame amerikonių Foreign Affairs žurn. įdėtas His-

Danijos karalius mėgsta diriguoti savo dvaro simfoninį orkestrą. Šis atvaizdas rodo jį diriguojantį įgrojimą Jungtinių Tautų naudai plokštelių.

NE, NEPALŪŽOME!

Her palyginti neilgą porą mėnesių laikotarpį jau kelintą kartą skaitome angliškose laikraščiuose liūdną žinią — nusižudė dypukas. Tame tarpe jau bene ketvirtas atvejis, kad nusižudo lietuvis tremtinys. Šie vis pasikartoją žudymosi faktai atkreipė jau ir kitų dėmesį. Štai pereiną savaitę Toronto "The Evening Telegram" bando nuginėti dypukų žudymosi priežastis, atsi-klausdamas tuo reikalu ekspertų nuomonės. O mūsų priešų pusėje pasigirsta džiūgėsio gaida — "Va, mėkenčiamieji dypukai jau patys likviduojasi — žudosi". Šitaip reikalui jau perėjus į spaudos puslapius, tenka ir mums patiems ties juo kiek susimąstyti.

Nejau iš tikrųjų mes jau lūžtame? Nejau visų mūsų priešų didžiausiam džiaugsmui mes iš tikrųjų neatlaikome ir likviduojamės?

Ėmus nagrinėti tremtinių žudymosi priežastis, tuoj matyti, kad pirmoji ir didžiausia priežastis yra pakrikę nervai. Ši priežastis veda mus į paskutinio dešimtmečio praeitį, ir tik tos praeities perspektyvoje gali būti pilnai suprasta ne tik mūsų, bet ir kitataučių. Šiame, 1949 mt., sukanka jau visos dešimtmetis kai mes, lietuviai, gyvename įtempčiausio nervų karo laiką. Nuo tada, kai 1939 mt. rudenį Hitleris su Stalinu pasiadlino Pabaltijį, ir pastarasis įvedė i Lietuvą "Trojos arklių" — "apgynėjų bazes", — nuo tada mūsų nervai įtempti ir be poilsio. Kraujas ir ugnis, artimųjų kančios ir mirtis, kalėjimai, po-grindžiai, kovos prieš okupantus miškuose, visko netekimas, išsiskyrimas su šeimomis ir gimtuoju kraštu ir t.t. ir t.t. — visa tai neabejotinai tam tikru % suardė mūsų nervus.

Dalį kaltės tuo reikalu tenka

priskirti ir buvusiam ir tebesančiam tremtinių gyvenimui stovyklose, Vokietijoje. Ir tai ne tiek patiems tremtiniais, kiek daugiausia mus globojusioms įstaigoms — UNRRA-ii IRO.

Susirinko tremtiniai į stovyklas — žmonės įvairiausių tautų, įvairausio amžiaus ir įvairausio išsilavinimo. Visi buvome nesenti įvykių išvarginti, tačiau visi turėjome tvirtą pasiryžimą susitvarkyti ir "sikurti". Visi taip pat matėme, kad tam būsimam įsikūrimui didelei mūsų daugumai reikės persitvarkyti profesijoje. Vieniems buvo reikalingas pakeisti profesiją iš viso (mokytojams, teisininkams, tarnautojams), kitiems — savo turimą profesiją pritaikyti naujoms aplinkybėms (amatininkams, ūkininkams bei kitų praktiškų profesijų žmonėms). Be to, visiems reikėjo bent kiek pranaokti svetimos kalbos ir bent kiek susipažinti su tremtiniais priimančiais kraštais. Mūsų globos įstaigos tuo reikalu padarė labai mažai. Kai kuriose stovyklose tuo reikalu nebuvo padaryta beveik nieko. Kaip pavyzdį, norėčiau prisiminti man geriau pažįstamą Britų zoną. Tiesa, čia buvo įsteigta šiek tiek amatų ir žemės ūkio mokyklų, bet įstojimas į jas buvo apsunkintas sąlygų sąlygomis. Tai amžiaus riba, tai vedusių nepriima, tai išsikelti gyventi į kitą apygardą neleidžia ir t.t. ir t.t. Praktiškai iš mūsų stovyklos, kurioje buvo per 1000 tremtinių, tomis profesinio parengimo mokyklomis pasianudojo tik apie ke-liolika jaunuolių (lietuvių, rodos, tik vienas). O koks % lietuvių išmoko stovyklose svetimą kalbą? Arba ką mes stovyklose sužinojome apie emigracijos kraštus?

Pagaliau įkurdinimas. Nežinau, kaip kas tą žodį supranta, bet aš suprantu jį taip, kad tai yra globa ir pagalba žmogui tol kol jis įsikuria. Važiuo-

ja tremtiniai į įvairius kraštus dviem būdais — pagal įvairias schemas į darbus ir pas gimines. Ir vienu ir kitu atveju tremtiniais reikalinga bent kiek ilgesnė globa. Firmuoju atveju tam, kad padėtų išsi-aiškinti darbo sąlygas bei aplinkybes ir apginti nuo galimo išnaudojimo. Antruoju atveju tam, kad giminei nelygus. Tuo tarpu mūsų globėjų darbas dažniausia pasibaigia išlipimo uostuose ar galinėse traukinio stotyse. Atsi-dūrė žmogus naujoje žemėje, gavo iš IRO 5 ar 10 dolerių ir O. K. Tuo visas įkurdinimas ir pasibaigė!

Šios ir krūva kitų priežasčių užnuodija tremtinio įsikūrimą. Kiekvienas daugiau ar mažiau pergyveną nusivylimo bangą.

Tačiau nusivylimas yra viena, o palūžimas — kita. Lietuvio prigimtis tebėra sveika ir nelūžusi. Joje dar tebėra žaliojo Lietuvos kaimo dvasia. Lietuvis dar tvirtai tebeturi didžiulius iš Tėvynės atsi-neštus idealus, kurie jį stiprina ir neleidžia jam žūti gyvenimo kovoje. Padėjęs savo senąją profesiją į šalį, prakaistu ir pūslėtomis rankomis jis kuriasi naujojoje žemėje. Kuriasi ir įsikurs! Įsikurs ir savo vaikus išaugins gerais lietuvišiais ir ištikimais kanadiečiais. O į pasitaikantį vieną kitą savizūdį tenka žiūrėti kaip į ap-gailėtiną ir labai liūdną faktą. Žuvo tautietis, nebeatlaikęs gyvenimo spaudimo. Ir ne akme-niu mesti norisi į tokį, bet tik paklausti:

— Brolau, kam tu taip padarei? Argi tavęs jau nebepasiekia tėviškos vėjelio dvelkimas? Argi tu manai, kad girdžiantieji tėviškos sodybos vartai tavęs jau nebelaukia?

A. Rinkūnas.

toricus slapyvardžiu išsamus straipsnis apie Stalino raštus ir pažiūras, kurios tiek privalomos Sovietijoje, kiek Hitlerio buvo Vokietijoje. Straipsnį, spėjama, parašęs aukštas JAV užs. reik. departamento pareigūnas. Jame, Lenino ir Stalino žadžiais, neginčijamai įrodoma, kad jiedu skaitė karą teisėtu Sovietų valstybės įrankiu ir komunistų partijos tikslu.

Pav., Leninas tvirtino: "Sovietų respublikai gyvai išlikti imperialistinių valstybių tarpe, neįmanoma. Viena ar kita pusė turės nugalėti. Iki tas įvyks, tarp Sovietų ir buržuazinių valstybių kils visa eilė neišvengiamų susidūrimų."

"Nemeluojančiam" Stalinui girdint, Lenino mirties sukaktį Maskvoje aną dieną minint, "Pravdos" redaktorius Pospelovas šiuos Lenino žodžius vabrėžtinai citavo, pakartodamas ir Lenino posakį, esą, Amerikos imperializmas biau-riausias iš visų buvusių ir kasdien biauryn einąs. Sako, mūsų gadynė esanti ne Wallstryto bet Lenino gadynė.

Savo vietą kitam užleisdamas, JAV užs. reik. departamento vedėjo padėjėjas, p. Lovett, sakė: "Tegul Maskva darbais irodo savo taikos norą". Tinkamiausia vieta Berlynas, kur Sovietai neteisėtai blokuoja savo buvusius talkinėjus. Kitas geras įradymas būtų sugrąžinti Pabaltijo valstybėms neteisėtai iš jų atimtas nepriklausomybės.

Washingtonė tikrai taikai durys atdaros. "Imperialistinis" JAV užs. reik. departamentas prieš tris savaites pasauliui pareiškė:

"Karui pasibaigus, Amerikos užsienio politika pasigrindė manymu, kad stiprios valstybės, jeigu tik nori, gali taikingai gyventi, nežiūrint kiek skirtųsi ekonominėmis ar politinėmis pažiūromis, ar valdomosi forma."

Bet "šuo" ne Washingtonė pakastas. Tas pats pareiškimas nurodo:

"Trejus metus bandyta gauti reikalingų pakaitu Sovietų politikoje, bet bergždžiai. Stiprėjo įrodymai, kad taika mylinčios valstybės bus priverstos imtis tiesiogiu, su UNO čarterio tikslais ir dvasia sutinkančių priemonių, norėdamos išvengti tolimesnių savo laisvės praradimų ir sumažinti puolimo pavojų. Savo laisvei ir saugumui pavojų pajutusių valstybių, aišku, neišvengiamai kreipėsi į JAV, nes tai vienintelė didelė demokratija, kurią karas palyginti mažai nuskriaudė."

Tokiu būdu Vakarai seka seną romėnų patarlę: "Taikos norėdamas, ruoškis karui." Žmonijai taiką patikrins ne komunistai, bet stipri Amerika ir stiprūs Vakarai. Ta stiprybė jau syki (1923-1925 metais) Staliną įtikino, "kapitalizmo stabilizaciją". Tada bolševikų įkvėpti sukilimai neišdegė Estijoje ir Vokietijoje. Bene Stalinas vėl "išitikina" stabilizacijomis? Viena aišku: kai pasaulis bus stiprus, Stalinas bus ramus. Vyt. Širvydas.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS
J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

PARDUODAMA

labai geroje vietoje

LIETUVIŲ SVETAINĖ —
RESTORANAS

Racksay Fish and Chips,
4718 Wellington Street, Ver-
dun, Montreal, Que.
Tel. YO 0294, namų TR 2622

Tautieti, ar jau turi „NL“ sėra?

Tik bendromis jėgomis pastatysime didelį spausdinto žodžio rūmą Kanadoje. Geriausias kelias į jį — per "NL" šėrus-akcijas, kurios platinamos per kiekvieną Kanados Lietuvių Tarybos skyrių arba persiunčiamos tiesiogiai, pri-siuntus pinigų adresu:

INDEPENDENT LITHUANIA

3 Fourth Ave.,

VILLE LASALLE, MONTREAL, QUE.

Vienas šėras kainuoja \$10.00.

Jeigu pinigų už šėrus jau įmokėjai ir dar, negavęs šėrų, pakeitei savo adresą — būk malonus apie tai pranešti, nes pradėdamas šėrų išsiuntinį

"NL" bendrovė.

Susidomėkim ir susirūpinkim

"LIETUVIŲ KALBOS VADOVŲ"

"Lietuvių Kalbos Vadovą" užsiprenumeravo 65 asmenys. Susidarė 130 dol. Daugumas prenumeratorių — torontiečiai. Iš kolonijų per mažai. Dar niekas neužsiprenumeravo iš tokių didelių kolonijų, kaip Montrealis, Winnipegas, Hamiltonas. Tų ir kitų vietų KL Tarybos skyrių pirmininkai prašomi arba patys ar ką įgalioti parinkti prenumeratorius šiai svarbiai relikvinės reikšmės knygai, atsiunčiant sąrašus su adresais ir pinigais man. Padėti tą knygą išleisti yra visų mūsų tautinė — kultūrinė pareiga.

Informuodamas prenumeratorius apie tos knygos išleidimą, čia skelbiu ką tik gautą laišką iš Vokietijos:

Gerb. p. Štuopi, širdingai ačiū Tamstai už laišką ir pastangas ryšium su Lietuvių Kalbos Vadovo prenumerata. Labai džiugu, kad Tamsta plačiai išvystė akciją ir jau turi LKV 108 dolerius.

Tamstos informacijai prašau, kad JAV įgaliotini yra paskirtas p. J. Audėnas; jis savo ruožtu parinks dar visą eilę subįgaliotinių. Ligi šiol esame surinkę apie 8000 DM. Tai, dar ne trečdalis to, kiek reikia.

Šiomis dienomis su vykd. veiksniais turėjau pasitarimą tuo reikalu ir esame nutarę, kad žymiai pabrangus spaudos darbai reikia pakelti prenumeratorų kainą (smarkiai nukrito ir dolerio kursas), būtent JAV 2.50 dol., o Kanadoje 3 dol. Žinoma, kurie pirmieji sumokėjo sena kaina, tie už pirmumą gavo lyg ir premiją. Skelbdami kainos pakėlimą šį dalyką pabrėžkite. Esame įsigiję akcentus ir šriftą ir netrukus LKV pradėsime spausdinti.

Kas paaukos nemažiau kaip 5 dol., bus laikomas garbės prenumeratorius ir bus atžymėtas LKV garbės puslapyje.

P. Gaučys,

LTB Centro Komiteto Pirmininkas."

Taigi, kas jau ligšiol užsiprenumeravo ir įmokėjo 2 dol., tam primokėti nereikia: tokie knygą gauna už 2 dol. Kas prenumerusio Vadovą po šio skelbimo pasirodymo, tas moka jau po 3 dol. Prenumerata priimama ir toliau. Piniginesni, jautresni lietuviai patriotai, ypač vietiniai senieji lietuviai kviečiami į Vadovo garbės prenumeratorius — paaukoti nemažiau kaip po 5 dolerius ir tokiu būdu padėti tą knygą išleisti.

P. Štuopis,

KL Tar. Toronto skyr. Vald. dybos sekretorius, 104 Wright Ave., Toronto 3, Ont.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

T. J. Vizgirda. LITHUANIAN ART IN EXILE — Lietuvių menas tremtyje. Redavo P. Augius, padedamas V. Pertavičiaus, A. Valeškos, L. Vilimo ir T. Valiaus. 80 pusl., 62 iliustracijos, kurių 16 spalvotų. "Aufbau" leidinys.

Dr. K. Grinius. ATSIMINIMAI IR MINTYS. 300 pusl., su Dr. K. Grinius atvaizdu. Bendrovės "Mintys" leidinys, išleido "Patria", Tuebingene, Vokietijoje. Daug labai svarbios ir įdomios medžiagos apie lietuvių tautos praeitį, jos kovas dėl laisvės ir nepriklausomybės.

Stepas Zobarskas. AUŠRELĖ. Gražiai iliustruota dail. Tarabildienės. Tarabildaitės. Išleido "Patria".

Kazys Bradūnas. VILNIAUS VARPAL. Sonetai. Dail. L. Vilimo iliustruota. Leidinys premijuotas. Išleido "Patria".

Balė Voveraitė. KIŠKIO LŪPA. Iliustracijų ir trumpo teksto knygutė mažesnio amžiaus vaikams. Piešiniai dail. P. Osmolskio. Išleido "Patria".

Dr. J. Baltrušaitis. LITHUANIAN FOLK ART. — Lietuvių liaudies menas. 150 p. 256 iliustracijos. "Aufbau" leidinys, reprezentuoti Lietuvai. Kaina 10 DM.

KUR JAUNYSTĖ NUNESEI... BALYS RUKŠA

Užlūžo saulės spinduliai Baltų beržų viršūnėse, — Tu ateini, tu taip vėlai Man pasakyt kur nunešei... Kur nunešei ir sudaužei Jaunystę džiaugsmo kupiną, Kai aš to džiaugsmo taip mažai, — Aš troškau jo nors trupinio... Tu pasakyt, kad nėr ugnies, Kurią kadais man nulsėpei, Kai aš gyvenimo prasmės Ieškojau knygų puslapiuose... — Tai aš prie jų ilgom naktim Džiuvau tarytum augalas, Ir nežinojau kaip atimt — Ir kaip tave iš daugelio...

Ne vakaras, o jau naktis Aukštų beržų viršūnėse... Nebeateik, nebesakyk, Kur tu jaunystę nunešei...

Tarp žemės ir dangaus

BALYS RUKŠA

Aš tavęs ieškojau Dievo žodžiuose Ir maniau, kad ten tikrai esi, — O radau tave darželio rožėse Ir moters gražioje akyse... Aš skaičiau kadaise meilės knygose, Kad esi gyvenimo pilna, — O radau tave ramiai užmigusių Marių vėjo ūžime liūdnam... Aš radau tave, o keistas nerimas Smelkiasi širdin karšta srove: Jei esi nei sapnas, nei gyvenimas, — Kaip turėčiau aš vadint tave?

KULTŪRINĖ KRONIKA

— A. J. Greimas Paryžiaus Sorbonos universitete gavo daktaro laipsnį, o jo disertacija — pirmos klasės pažymėjimą. Naujas daktaras yra modernus leksikologas (žodynininkas).

— Vanda Daugirdaitė — Sruogienė, mirusiojo profesoriaus ir rašytojo Sruogos Balio žmona, Bonos universitete gavo filosofijos daktaro laipsnį.

— IRO pripažino Lietuvii Tremtinių Bendruomenę Vokietijoje.

— Dail. Zenonas Kolba Paryžiuje pabaigė Pritaikomojo

meno institutą ir pakviestas vadovauti naujai įsteigta jo freskos, vitražo ir mozaikos įstaigai.

— JAV Kolumbijos universitetas 30-čiai kariuomenės vadų suteikė garbės daktaro laipsnį.

— JAV "važinėjantis" medicinos fakultetas lankys Austriją ir supažindins gydytojus su naujais gydymo būdais ir medicinos pažanga.

— Prancūzijos Tulūzos universitetas anglų romanistui W. Somersetui Manghamui suteikė garbės daktaro laipsnį.

Veskime lietuvių užrašus

Ligšiol mes tikrai nežinojome, kiek lietuvių Kanadoje yra, kiek jų atvyksta ir kaip jie keičia savo būseną. Daugiausia, kas tų žinių kaupia, yra lietuviškosios parapijos. Bet lietuviškų parapijų ligšiol nedaug dar tėra, tik tai trys: Montrealy, Toronte ir Hamiltone. Kitur lietuviškų parapijų nėra, o lietuviai yra pasisklaidę po visą didžiąją Kanados kraštą. Kur jie gyvena, kiek jų gyvena, kaip jie keičia savo būseną? — lieka paslaptimi.

Tuo tarpu yra labai svarbu žinoti gyvasias savo jėgas ir populiacinį jų kitimą, judėjimą.

Labai svarbu, kad Kanados lietuvių centrinė organizacija — Kanados Lietuvių Centro

Taryba įsteigtų centrinę kartoteką, kuri vestų visų lietuvių registraciją. O kol tai bus padaryta, gal, organizacijų atstovų suvažiavimui ar seimui, nutarus, tai jau yra būdas bent tuo tarpu fiksuoti lietuvių būsenos kitimus.

Dažnas istorikas, ieškodamas žinių, išrausia dideles bibliotekas, pervečia laikraščių puslapius ir iš jų atpažįsta jam rūpimus faktus. Ne visais atvejais laikraštis gali būti tikslus, kaip dokumentas, bet nesant kitų būdų, kol kas registruoti lietuvių ir įvairių jų gyvenimo ir jo pereinamųjų kitimus, tuo tarpu nukreipkite tai į savo laukraštį — "Nepriklausomą Lietuvą".

Tuo tikslu nuo šiol "Nepriklausomoje Lietuvoje" įvedamas skyrius: VEDE - GIMĖ - MIRĖ.

Maloniai prašomi "NL" bendradarbiai, korespondentai ir visi lietuviai skaitytojai tam skyriui duoti žinių apie miestą, kaime, apylinkėje gyvenančius lietuvių, kai jie tuokiasi, gimsta, miršta.

Būtu labai gerai jeigu duodamos žinios būtų pilnesnės: vardas, pavardė, ištekejusios tėvų pavardė, asmens, apie kurį duodamos žinios, tėvų vardai ir pavardės, iš kur jie kilę iš Lietuvos ir t.t., kas būtų norima pažymėti ir nurodyti. Pilnesnės žinios, su nurodymu, kur susituokę tuokėsi, kur gimę imetrikuotas, kur mirę palaždotas ir ką paliko, bus svarbu gauti apie kiekvieną lietuvi.

Šios žinios yra reikalingos ne tik tai čia gyvenantiems, bet dažnu atveju ir kiti gyvenantiems, eventualiai, ir Lietuvos je.

Maloniai prašome tas žinias teikti visus lietuvių, ypač iš tų vietų, kuriose nėra nei lietuviškos parapijos, nei net lietuvių komiteto ir tegyvena vien pavienės šeimos.

Už tų žinių tiekimą "NL" redakcija iš anksto visiems taria ačiū.

(Pradžia praeitame n-ry)

— Tai kas gi tokia esate? — paklausė keltininkas.

Bet nepažįstamoji nieko neatsakė. Ji tik užsidengė rankomis veidą ir ėmė graudžiai verkti.

— Kas jums? — nusigando senelis. — Kas taip suspaudė širdį?

— Man labai liūdna, kad ir jums negaliu pasakyti savo vardo. Jūs išsigąsėte ir imsite drebėti iš baimės. O aš jus, kaip ir visus kitus, labai myliu. Kaip be šalto žiemos gruodo, niekas nepažintų pavasario grožio, taip be manęs niekas nepajustų gyvenimo saldumo, o bijo visi net iš tolo į mane pažvelgti.

— Kas gi esate? — vėl paklausė senelis, susirūpinęs.

— Aš esu gyvenimo tikroji sesuo. Mudu abu du sykiu gimėme ir vienos motinos vaikais esame. Bet mano brolis — Gyvenimas — visų mylimas ir gerbiamas, o aš, jo tikroji sesuo, kaip raupsuotoji nekenčiama. Ir nė vieno dar nesutikau, kuris man būtų nusišypsąjęs...

— Tai kuo gi jūs vardu? — pakartojė senelis trečią kartą. — Kodėl nedrįstate man pasakyti? Aš užjaučiu jus...

Ji liūdnai žiūrėjo į senelio veidą ir nenoromis, vos girdimai, tyliai ištare:

— Aš esu Mirtis!

Senelio keltininko kakta aprasojė šaltu prakaitu, o širdis ėmė smarkiai plakti. Jis paleido irklus ir laivelis pamažu plaukė srovės nešamas.

— Ar ir jūs bijote manęs? — ištare mergaitė karčiai. —

SENASIS KELTININKAS

VYT. TAMULAITIS

Juk jūs ne kartą šaukėte mane. Dabar leiskite man uždėti ranką ant jūsų galvos. Aš jus nuvesiu į naują pasaulį tarp žvaigždžių. Ten naujo ryto aušra nušvins jūsų akyse. Niekas jums tiek grožio ir laimės neduos, niekas tiek naujų paslapčių neatidengs, niekas taip lengvai šitą sunkų žemės kelią jums neišdildins, kaip aš, kaip tik aš viena. Kodėl gi dabar bijote manęs?

— Ne, nebijau, — kalbėjo senelis drebančiu balsu. — Tik ar negalėčiau dar keletą dienų pagyventi? Matote, pasidirbdinau naują valtį ir dar taip norėčiau ją pasidžiaugti.

— Vietoj to, aš jums duosiu auksinį laiivą, ir jūs galėsite plaukti per amžių tolumas, — tarė mergaitė tyliai.

— Tai gražu, — ištare senelis. — Bet namuose liko šuniukas nepalaktintas, katinėlis laukia duonos trupinėlį...

— Aš juos ramiai užmigdysiu ir atvesiu pas jus... Jie nekės alkio ir nuobodulio...

— Bet vištieks norėčiau dar bent kartą namo sugrįžti... Kiemo varteliai liko neužkelti. Kaip gi taip staiga galėčiau mirti! — išsisukinėjo keltininkas, drebėdamas, kaip epušėlė audroje.

— Bet gi jūs mane šaukėte. Kodėl dabar nenorite pažvelgti man tiesiai į akis? — kalbėjo nepažįstama, labai nuliūdusi.

— Tikrai jus šaukiau, prisipojįstu. Bet leiskite dar šian-

dien grįžti namo. Būkite tokia maloni...

— Gerai, — pagaliau ištare juodoji keleivė. — Grįžkite dar šiandien namo. Pakinkite savo šuniuką, uždarykite kiemo vartelius ir atsisveikinkite senąjį ažuolą, po kuriuo vasaros vakarais sėdėdavote, galvodamas apie prabėgusią jaunystę. Aš jus pašauksiu kitą naktį, — ir ji išnyko be ženklo nakties rūke.

Smagus grįžo senasis keltininkas namo. Džiaugėsi skaisčia diena ir atsisveikino visus. Naktį jis vėl išgirdo balsą ir nusiyrė į aną pusę upės. Išsodinęs juodąją keleivę į laivelį, drąsiai patraukė irklais.

— Ar jau galiu jus paliesti savo ranka? — paklausė keleivė viduryje upės.

Senelis keltininkas vėl krūptelėjo išsigandęs ir tarė:

— Vaje! Užmiršau savo pypkę namuose. Kaip gi be jos mirsiu? Būkite tokia maloni, leiskite dar sugrįžti namo ir pasiimti pypkutę...

Mergaitė nuliūdo. Ilgai patylėjusi prabilo:

— Kam jums ta pypkė! Aname pasaulyje jūs turėsite šimtus gražesnių dalykų. Galėsite aukso sode sėdėti, nuo dangaus medžių žvaigždes rinkti...

— Bet, žinote, savo pypkutės nenorėčiau palikti... Kad ir niekutis, bet pripratau prie jos ilgus metus, praleidau su ja niūrius žiemos vakarus. Leis-

kite dar šiandien sugrįžti namo...

— Gerai aš pašauksiu jus rytoj. Pasiimkite savo pypkutę... — ir keleivė vėl išnyko nekties šešėliuose.

Kitą naktį, pamačiusi senelį keltininką, juodoji viešnia paklausė:

— Ar neužmiršote šiandien savo pypkės?

— Ne, — atsakė keltininkas, traukdamas ją iš kišenės. — Žiūrėkite tik, kokia graži! Kukinis cibukėlis ir varinis antvožėlis. Kaip aš ją būčiau galėjęs palikti...

— Ar galiu jau jums užmerkti akis?

Keltininkas neramus sujudėjo ir staiga griebęs už galvos, sušuko:

— Vaje, kokia ta mano galva! Nagi, užmiršau peilį dar iš savo senelio paveldėtą! Sudilęs jis, bet tiek daug gražių rankdarbių juo išpjaustinėjau. Leiskite grįžti ir jį pasiimti. Kaip aš be peilio eisiu į aną pasaulį? Toks geras drožinėtojas buvau. Gal ir aname pasaulyje kam lazda ar pypkutę išskutinėčiau...

— Nereiks jums to. Jūs sėdėsite minkštoje debesų kėdėje ir žiūrėsite kaip bėga apačioje laikas, nešdamas pasroviui viską...

— Savo peiliuką tai būtinai norėčiau... Kaip gi be jo? Gal ir Viešpačiui Dievui lazdelę išdrožinėčiau, po rojaus takelius ten vaikščiojančiam.

O aš moku, gražiai moku...

— Na, gerai, grįžkite ir pasiimkite savo peilį.

Vėl grįžo senelis savo peilio pasiimti. Mirtis laukdama jo anoje pusėje upės, verkė. O atėjęs senelis vėl skundėsi, kad kailinę kepurę užmiršęs, kad nebaigęs klebonui naujos lazdos drožinėti, kad reikėję namelio stogą pataisyti.

Laukė jo mirtis dar vienerius ir antrus metus, o senasis keltininkas dar vis nebuvo pasirodęs žengti į aną gražų ir puikų pasaulį, kur juodoji kvieslė jam tiek daug gražių dalykų pažadėjo. Vėl praėjo ištisa eilė metų. Ir naujoji ažuolinė valtis pradėjo tręsti. Senelis jau naujų lentų dairėsi, kitam laivelui dirbtis.

— Ne, niekada jo nesulauksiu, — tarė mirtis, sėdėdama anoje pusėje upės. — Niekada daugiau nė vienas žmogus nepasakysiu, kada pas jį ateis. Nė vienas daugiau neišgirs, kada jį vardu pašauksiu. Netikėsiu net ir tuo, kuris pasiilgęs manęs šauksis...

Ir ji ištiesė savo juodą skraistę, tyliai pakilo ir pamažu, atsargiai, kaip lengvas debesėlis, pradėjo plaukti virš upės. Niekeno nepastebėta nusileido prie keltininko namelio, sustojo ant slenksčio ir be garso įžengė į vidų. Senelis keltininkas miegojo. Ji uždengė jo akis ir perbraukė šalta ranka per žilą kaklą. Senelis tada sapnavo gražų sapną, ir jo lūpose pasiliko amžinai ta švelni ir tyli šypsena, lyg jis būtų buvęs labai patenkintas tuo, kas įvyko.

Pabaiga.

LIETUVIAI KANADOJE

Orillija turi 19 lietuvių

Orillia, Ont. 12 tūkst. dydžio Orillijos miestas yra apie 85 mylias į šiaurę nuo Toronto tarp Simcoe ir Couchiching ežerų. Šioje vietovėje yra 3 nedidelės plieno liejyklos, 1 stambesnės žemės ūk. mašinų fabrikas ir eilė kitų mažesnių įmonių. Į metalo pramonę ir buvo pradėti gabenti DP darbininkai. Šiuo metu iš viso yra 19 lietuvių, kurių daugumas viengungiai vyrai arba šeimų galvos, kurių moterys su vaikais laukia važiavimo iš Vokietijos stovyklų.

Vidutinis uždarbis dirbančių pagal sutartis fabrikuose neviršija 72 centų per valandą, o merginos, dirbančios privačiose šeimose tarnaitėmis, gauna per mėnesį apie 40 dolerių. Pragyvenimas su butu kainuoja per savaitę 12 dolerių, — tokiu būdu, darant kitas būtinias išlaidas, ne kas lieka sutaupoms.

Nesant vietoje iš seniau įsigyvenusių tautiečių ir turint galvoje naujakurių sunkoką medžiaginę pradžią, tautinis organizavimasis tuo tarpu visai nepradėtas. Laikui bėgant,

kai apsitvarkys asmeniškai reikalai — afidevitai giminėms, maisto siuntinėliai ir t.t. bei pagausės lietuvių būrelis, tikimasi įsteigti lietuvių bendruomenės skyrių ir prisidėti organizuotu būdu prie kovos už Lietuvos išlaisvinimą. Tuo tarpu pasitenkinama tik "Neprikl. Lietuvos" skaitymu.

Iš pažymėtinų įvykių tenka paminėti paskaitą apie Lietuvą Rotary Klubu susirinkime. Tenka pastebėti, kad trumpas vaizdelis apie bolševikų šeiminkavimą Lietuvoje 1940-41 m. sukėlė kanadiečių visuomenėje nemažą susidomėjimą ir simpatijų. Vietos savitraščio redaktorius paprašė rankraščio, kurį ištiesai patalpino artimiausiam numerio.

Būtų labai geistina, kad šią negausią lietuvių koloniją laikas nuo laiko aplankytų pravažiuojantis lietuvis kunigas. Tatai būtų tam tikras atsparas argumentas prieš vietos dvasiškiją, kuri lietuvių norėtų kuo greičiau suniveliuoti su savo senais parapijiečiais.

V. S-da.

STATYSIME ELEKTRAINE

La Cane, Ont. Prie Ottawos upės, skiriančios Ontario ir Quebeco provincijas, apie 5 mylias nuo Mattava miestelio kuriasi nauja HEPC stovykla. Čia tarp daugelio kitų esame trys lietuviai.

Dirbame prie stovyklos įrengimo. Pavasarį prasidės didelė užtvankos statyba ir pareikalaus daug darbininkų.

Darbo sąlygos ir maistas geras. Atlyginimas 60 ct. už valandą naujai atvykusiems, po trijų mėn. 65 ct. Dirbama 48 darbo val. savaitėje, dau-

giau išdirbtas laikas skaitomas viršvalandžiais ir mokama 50% priedas. Išlaikymas — 1,25 dol. per dieną. Barakai nauji, modernūs, tik suskirstyti į gardeilus be durų, po 4 žmones kiekviename. Nelabai malonu taip gyventi.

Per savaitę užimti darbu — šeštadienį, sulaukę "Neprikl. Lietuvos", turime malonų poilsį ir dvasios peno. Toli nuo centrų, bet prie gero kelio. Pavasarį, gal, ir mus kas iš centrų aplankys. Lauksime.

J. B-s.

LIETUVIAI HALIFAXO APYLINKĖJE

Halifaxe ir apylinkėje dabar yra apie 15 lietuvių, kurių tarpe — viena šeima. Daugumas jų — mergaitės, atvykusios Kanadon pagal sutartis. Aštuonetas jų dirba V. G. Hospital, kitos — privačiuose butuose.

Dėl laiko stokos ir didelių nuotolių, lietuvių susitikimas labai sunkus, todėl ir susiorganizavimas nelengvas.

Lenkai, ukrainiečiai jau įsteigė savo klubus, o lietuviai ligšiol dar jokios organizaci-

jos neturi, bet yra vilčių, kad šiais metais pasiseks ir mums susiorganizuoti.

N. Metų proga visi atvykusieji buvo kviešti pas sister of service. Atsilankė daug lenkų, ukrainiečių ir lietuvių būrelis. Atsilankė ir arkivyskupas, kuris, išklauses tremtinių dainų, palinkėjo naujiems ateiviams įsikurti Kanadoje, būti gerais piliečiais, išmokyti kalbos ir nepamiršti savo religijos. Po to buvo vakarienė ir šokiai.

J. B.

KLT Londono sk. pirmininkas dėkoja

London, Ont. Asmenims, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie KLT Londono skyriaus Naujų Metų sutikimo ir koncerto ruošimo.

Didžiai dėkoju sol. Kovelui, išpildžiusiam dainų ir davusiam vakarui daug gražaus ir jaukaus; Hamiltono vyrų kvartetui su jo vedėju V. Babecku pryšakyje, iš toli atvykusiam ir čia susirinkusius savo tautiečius palinksinusiam daina ir muzika; K. Gudinskui už tarpininkavimą, padedant mums suruošti koncertą; E. Naujokaitytei už suorganizavimą tautinių šokių, techniškai tautinių šokių vedėjai A. Mikalonytei ir pavieniams tautinių šokių šokėjoms ir šokėjams; O. Maceytei sutikusiai vadovauti salės sutvarkymui ir papuošimui; R. Gasnervitei ir A. Budrytei už gražų bufeto sutvarkymą; p. Režinai už padėjimą paturtinti bufetą; P. I. Šarkauskaitei už parūpinimą gražios muzikos; p. Kaciulienei iš Mount-Brydže už įteikimą skyriui tautinės vėliavos. (Aš priėmiau ją, kaip simbolį glaudaus bendradarbiavimo tarp senųjų ir dabar atvykusių į Kanadą lietuvių. Aš noriu tikėti, kad šis Tamstos gestas bus prad-

gražaus visų lietuvių bendradarbiavimo, padedant į šalį visus politinius įsitikinimus); p. Kisielienei, E. Šneiderienei, B. Šneideriui, Irenai, Vandai Šneideraitėms, nepatingėjusiems iš toli atvykti pas mus; visiems tiems nepažįstamiems lietuviams, kurie nepatingėjo atvykti ir pabendrauti su vietiniais lietuviams. Bendrai, reikiu didžią padėką visiems tiems čia neišvardintiems asmenims, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo, kaip darbu ar patarimais, prie darnaus ir gražaus Naujų Metų sutikimo.

KLT Londono sk. pirm.
Antanas Miškinis.

TEL. KE 3881

G. G. J.

DAŽOM IR DEKORUOJAM KRAUTUVES,

restoranus, viešbučius ir namus. Darom iškabas, reklamas ir užrašus ir atliekam namų remonto darbus iš vidaus ir lauko.

Darbą imame ir už Toronto ribų.

1414 DUNDAS STREET W
TORONTO, Ont.

LEDUC'E IRGI YRA LIETUVIŲ

Leduc, Alta. Tai nedidelis miestelis, prie Aliaskos dūdziojo vieškelio, 22 mylios nuo Edmontono pietų kryptimi. Anksčiau buvęs skurdus prerijų miestelis, paskutiniu laiku išaugo į nemažą naftos šaltinių centrą.

Šioje apylinkėje yra keletas lietuvių šeimų, atvažiavusių prieš keliolika metų. Bet visos išsikirsčiusios po plačias Albertos prerijas. Tik vienintelė p.p. Kardelių šeima gyvena pačiame Leduc'o mieste. Aš tiesiog buvau sujau-dintas, kada pirmą kartą juos aplankiau. Taip puikiai išlaikė tautiškumą per tuos 20 metų, kuriuos gyveno vien tik tarp svetimtaučių.

Edmontone taip pat yra gražus skaičius lietuvių. Tik kai kurie iš jų garbina svetimus dievus, kiti nedrįsta ar neįstengia pajudinti piršto. Nors sąlygos tokios pačios, kaip ir kiekviename Kanados mieste.

Tad, tautiečiai, sukrusime!
Algis Valiūnas.

SURASK NORS VIENĄ

naują skaitytoją, padėsi padvigubinti "NL" prenumeratorių skaičių!

Gyvai veikia Winnipeg lietuviai

WINNIPEGAS RUOŠIASI VASARIO 16 MINĖJIMUI

Winnipeg, Sask. Šiomet, padaugėjus čia kiekviui lietuvių ir KLT skyriaus pirmininko pareigas pavedus energingam ir veikliam Pr. Matulioniui, Winnipeg lietuviai Vasario 16-ją ruošiasi minėti plačiu mastu. Į minėjimą, kuriam atsidėjus ruošiamasi, numatoma kvieisti daugelis miesto veikėjų — politinių bei visuomeninių veikėjų, spaudos atstovų ir t.t. Bus stengiamasi nušviesti Lietuvos bylą ir prisidėti prie jos išskėlimo į pasaulio viešumą.

Tuo pačiu metu, kai lietuviai patriotai buriasi, abejingieji vieni traukiasi atgal, kiti pradeda susiprasti, ypač, kai mato, kad nuo Maskvos siaubio atbėgo ne tik "baltarankiai", bet ir ūkininkai mažžemiai ir darbininkai.

Visiems dabar aiškėja, kad veikiant galima labai daug padaryti ir daug laimėti. O juk mūsų tikslas — tiesos išskėlimas visa savo vertybe. Kl.

— Winnipeg lietuvių choras rengiasi vasario 16 d. pastatyti Krūmino "Pabaigtuves". Visi choristai rūpestin-

gai lanko repeticijas geriau veikalą paruošti.

— Vasario 13 d. 7 val. vakaro (240 Manitoba Ave) Winnipeg lietuvių klubas rengia savo 10 metų įsikūrimo jubiliejų. Bus koncertas, kuriame dalyvaus senieji ir naujieji. Šiuo metu klubas turi salę ir aludei patalpas.

Į minėjimą yra pakviestos visos lietuvių organizacijos. KLT Winnipeg skyrius nutarė klubui įteikti 25 dol. dovaną, o Savišalpinė L. D-ja tam reikalui paskyrė 100 dol. Klubui dabar pirmininkauja p. Paliliūnas. Norint į klubą įstoti DP lietuviams, tenka klubui paskolinti po 100 dol., tą sumą išmokant vienu metu laikotarpy. Senieji lietuviai yra daug pasidarbavę statant ir plečiant klubo patalpas. Didelė už tai jiems garbė.

Ta pačia proga reikia paraginti naujai atvykusius lietuvius dėtis prie klubo tuo būdu lengvinant bendrą darbą našta, nes klubas dar dabar turi skolas.

Syt. Buteika.

TEL. VI.6373

6668 DeLorimier Ave.
Montreal, Que.

Albertas J. Norkeliūnas

GENERAL INSURANCE VISOKIAUSIA APDRAUDA

Teikiu sąžiningą patarnavimą visose Apdraudos srityse

Pildau valdiškas blankas, darau raštų ir dokumentų vertimus ir t.t.

Valandos: Pirm. ir ketvirt. vakarais nuo 7.00 iki 10.00 ir pagal susitarimą.

DĖMESIO!

Didelis mažų ir didelių
TABAKO UKIU

PASIRINKIMAS

Delhi-Simcoe, Ont., apylinkėse. Lengvas išsimokėjimas. Kas norite įsigyti vertingus tabako ūkius, kreipkitės ar rašykite:

I. W. KOCIUK
Real Estate Broker
James St., Delhi, Ont.
— Kalbame lietuviškai. —

Maistas i Europa per VIENA SAVAITĖ SAFE

SAVE A FRIEND IN EUROPE, Inc.

Montrealo skyrius — 1410 Stanley Street, Montreal, P.Q., Canada. — Tel. BE 4506.

Kaip veikia SAFE? Už kiekvienus \$10.05 kurinos prisijusite, SAFE pasiūs jums vieną Skulbos Orderį. Jame jus įrašysite siuntinio gavėjo vardą ir adresą ir pasiūsite oro paštu į Europą. Gavėjas jį pasieks per vieną savaitę ar greičiau. Orderio gavėjas kreipsis į vieną iš Paskirstymo Centrų Vokietijoje, kurie surašyti antroje orderio pusėje, ir jam tuojau pat bus išduotas SAFE pakietas.

Jeigu gavėjas pats negali nuvykti į Paskirstymo Centrą, jis gali įgalioti kitą, padėdamas savo parašą antroje orderio pusėje.

Be visiems gerai žinomo standartinio siuntinio 21 sv. už \$10.05, mes turime sandėliuose Vokietijoje ir Austrijoje siuntinius po

- 1) 11 sv. rafinuoto cukraus už.....\$ 2.45
- 2) 16½ sv. grynų taukų už.....\$11.40

Užsakydami visada nurodykite zoną

SAFE maisto siuntiniai jau ten vietoje ir laukia jūsų užsakymų! Apie šimtą Paskirstymo Centrų Vokietijoje! Rašykite sekantį užsakymą (angliškai arba vokiškai):

SAFE, Inc., 1410 Stanley St., Room 920, Montreal, Q., Canada—Phone: BE 4506.

Enclosed is ☐ Money Order for Dollars (\$.....) for which please send me Speed Vouchers at \$10.05 each, subject to usual SAFE conditions.

Please print YOUR name and address

Please check Country and Zone below:

NAME

☐ AUSTRIA - ALL ZONES

GERMANY

☐ BERLIN (all sectors)☐ AMERICAN ZONE☐ BRITISH ZONE☐ FRENCH ZONE

STREET AND NUMBER

CITY AND STATE

DO NOT WRITE HERE

Or print name of City and Country here

Vancouverio lietuvių darbai

Vancouver, B. C. Sausio 9 d. įvyko visuotinis KLT skyriaus narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba, kurioje: dr. E. Gailius — pirminku, J. Klimavičius — vicepirm., E. Smilgis — sekretorium, J. Urbonas — išdininku ir E. Raudonikienė — parengimų vedėja. Revizijos komisijon išrinkti: Pr. Judickas, A. Ivanauskas ir J. Janeliūnienė.

Susirinkimo proga dauguma narių atnaujino bei užsisakė "Nepriklausomą Lietuvą".

Sausio 22 d. įvyko šokių vakaras, kuriame pirmą kartą puikiai pasirodė D. Kaupaitės vadovaujama tautinių šokių grupė. Gražūs mergaičių tautiniai rūbai. Tik po-

rą mėnesių Kanadoje tebedamos, lankydamos anglų kalbos pamokas, du kart į savaitę repetitijas, tuos rūbus pačios pasigaminę. Vancouverio vyrai gražiai sudainavo keleto liaudies dainelių ir ypatingai gerai nuteikė publiką Jankaus kupletai.

Senieji lietuviai, šiame tolimame Kanados krašte, tokių pasirodymų nebuvo visai matę.

Reik tikėtis, kad ateityje parengimai susilauks dar geresnių pasirodymų.

Šokių vakare dalyvavo estų ir latvių atstovai ir ateityje numatytas glaudus bendradarbiavimas su mūsų brolių tautomis. Vancouverietis.

KLT Sudbury skyriaus susirinkimas

Sudbury, Ont. Sausio 16 d. buvo suauktas KLT Sudbury skyriaus visuotinis narių susirinkimas. Susirinkime aptarta daug aktualių klausimų bei pageidavimų. Susirinkimo dalyviai buvo supažindinti su KLT statuto projektu.

Nutarta suruošti Vasario 16 d. minėjimą su menine programa, pasilinksminimu ir radio pusvalandžiu.

Išrinkta nauja skyriaus valdyba ir kontrolės komisija. Į valdybą dauguma balsų išrinkti: p. Budreika (perrinktas), p. Dženkaitis (perrinktas) ir p. Vaičieliūnas; į kontrolės komisiją: p. Siemaška, p. Petrėnas ir p. Masionis (perrinktas).

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS WEL-LANDE BUS VASARIO 12

Kanados Lietuvių Tarybos Wellando skyriaus valdyba drauge su šventei ruošti komisija vasario 12 dieną ruošia iškilmingą Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvių paminėjimą ir 50 naujų lietuvių darbo sutarties pabaigtuves.

Šventės tvarka: 12 val. St. Mary's bažnyčioje, dalyvaujant Toronto lietuvių oktetui, bus lietuvių kunigo laikomos iškilmingos pamaldos. Tuojau po pamaldų Vengrų (Hungarų) salėje Hal- lems Ave bus iškilmingas šventės minėjimas ir Stepono Jakubicko paskaita.

Vakare 6 val., toje pat Vengrų salėje, vyks sutarties pabaigimo aktas su šokiais ir menine dalimi. Ten pat vietoje veiks bufetas su užkandžiais ir gėrimais.

Valdyba ragino susirinkimo dalyvius remti "NL" bendrovę įsigyjant šėrus ir prenumeruoti "Nepriklausomą Lietuvą". Dauguma dalyvių "Nepriklausomą Lietuvą" užprenumeravo.

Svarstant spaudos klausimą, kilo linksmy diskusijų. Nemažai humoro sukėlė vienas valdybos narys, kuris "Nepr. Liet." bendradarbiams siūlė prieš siunčiant laikraščius korespondencijas, atnešti valdybai patikrinti... Po susirinkimo buvo šokiai. Šokiams pasibaigus, susirinkimo dalyviai ir svečiai kultūringai ir geroje nuotaikoje išsiskirstė į namus. Svinksas.

Visi lietuviai yra maloniai prašomi gausai atsilankyti, pasiklausti gražių tautinių dainų ir gražiai praleisti laiką lietuvių tarpe.

Šventei ruošti komisija.

Sausio 16 d. įvyko KLT Winnipeg skyriaus narių susirinkimas. Susirinkime buvo tartasi dėl 16 vasario šventės minėjimo organizavimo ir kt. reikalais. "NL" platintojais paprašyti būti Šarkaitė ir Daubaras. Buvo iškelta mintis surengti drabužių ir batų rinkliavą DP Vokietijoje naudai, tačiau skyriaus pirmininkas pasižadėjo apie suaukotų daiktų persiuntimą sužinoti KLT Centre ir tik po to daryti rinkliavą. Jauniškis iškėlė sumanymą surengti vakarą AL Tarybos naudai ir parinkti daugiau aukų.

PADEKOS

Nuoširdžiausią lietuvišką ačiū tariau Geraldton, Fort William, Port Arthur, Pine Portage lietuviams, Geraldton estų grupei bei visiems kitiems tautiečiams mano nelaimėje užjautusiems bei Kalėdų švenčių proga gausiai apdovanojusiems dovanėlėmis ir pinigais. Nuoširdžiausias ačiū ir visiems lankytojams, kurie su trumpindavo nuobodžias ir vienišas ligoninėje dienas.

Tuo pačiu labai dėkoju p. A. K., kurio korespondencijoje iš Geraldtono ("NL" Nr. 3) esu paminėtas. Už pasiūlymą mane remti iš anksto dėkoju, nes man jokia parama nereikalinga. Gi jei būtų geraširdžių, kurie norėtų mane paremti, tiems patariu aukas siųsti "Nepriklausomai Lietuvai", Kultūros Fondui, BALF-ui ar kuriai kitai visuomeninei organizacijai.

Spauda tap pat esu pilnai apsirūpinęs.

Tad dar kartą ačiū visiems mieliems tautiečiams!

Benediktas Kašinskas.

Malton, Ont., 1949.I.24.

MŪSŲ SPORTAS

Pirmoji lietuvių sporto klubo pergalė Hamiltone

Po pirmųjų nesėkmių sausio 25 d. Lietuvių sporto klubo krepšinio ekipa nugalėjo Mc Masten Universiteto Varsity ekipą 45:41 santykiu. Šaltas ir lėtas žaidimas pirmajame puslaikyje nieko daug lietuviams nežadėjo — studentai visą laiką vedė 3—5 taškų skirtumu. Panašus vaizdas gavosi ir antrame puslaikyje, bet viską nulėmė paskutinės trys audringo finalo minutės. Studentai, gražiais tolimais metimais pasiekę 6 taškų skirtumą, ėmėsi sviedinio "šaldymo" taktikos, o lietuviai pralaužė šį "ledą" — didele sparta ir klasiškais metimais rezultatą išlygino ir pasiekė tolimesnius pergalei reikalingus taškus. Lietuvių ekipoje žaidė: Miežitis 14, Mickūnas 12, Bulionis 11, Strikas 2, Panavas 6, Pilkaukas.

A. R.
Atvyks šachmatininkas P. Vaitonis į Kanadą
Australijos meistris L. Steineris grįžęs iš Europos

aplankė R. Arlauską. Jis sakėsi matęsįs Stockholme su P. Vaitoniū, kuris ketinąs išvykti į Kanadą.

Kuriama Anglijos lietuvių sporto sąjunga, DBL S-gos Centro Valdybai pritarus, iniciatyvos ėmėsi manchesteriečiai sportininkai.

Manchesteriečių lietuvių "Kovas" krepšinio pirmenybių rungtynėse įveikė anglus 75:6 (52:4). Gruodžio 9 d. antras rungtynes laimėjo "Kovas" 100:17 (46:7) rezultatu.

Londono lietuvių "Tauras" laimėjo krepšinio pirmenybių rungtynes prieš anglus 39:33 (24:20). Gruodžio 13 d. "Tauras" įveikė Anglijos jaunių meistrę Easbury YMCA 26:19 (13:10).

Londono anglų sporto klubo surengtame bokso turnyre darbininkas boksinkin- kas J. Žemaitis, įveikęs anglus Gange ir Browes, laimėjo sidabro taure.

ORGANIZUOJASI SIUVĖJAI

1948 metų laikotarpyje iš Europos į Montrealį yra atvykęs nemažas skaičius lietuvių siuvėjų ir antra tiek ne siuvėjų, bet dirbančių rūbų fabrikuose. Tokiu būdu Montrealy susidarė gražus skaičius lietuvių, buvusių DP, kurie pragyvena iš rūbų gamybos.

Dar Vokietijoje, tremtinio dienas stovykloje gyvenant, siuvėjai-jos buvo gražiai susiorganizavę ir gražiai tvarkė savo profesinius reikalus.

Atvykę į Montrealį tuojau pasijuto, kad yra neorganizuoti. Dėl kalbos nemokėjimo, svetimos aplinkos ir neįprastos tvarkos, kad ir gerai savo profesijoje nusimanančiam siuvėjui-ai, teko dažnam nusivilti ir pajusti skaudžios neteisybės.

Todėl sausio 22 d. į parapijos salę susirinko didelis skaičius siuvėjų vyrų ir moterų įsteigti organizaciją, kuri rūpintųsi jų profesiniais reikalais.

Susirinkimą atidarė Pranas Paukštaitis ir plačiai nušvietė organizacijos reikšmę. Susirinkimas po daugelio kalbų ir svarstymų, visais balsais, nu-

tarė steigti lietuvių siuvėjų (vyrų ir moterų) ir rūbų indutserijoje dirbančių darbininkų-ų organizaciją. Susirinkimą laikyti steigiamuoju susirinkimu, o dalyvaujančius skaityti jau įstojusiais nariais. Susirinkimas patiekto darbų tvarkos punktus nuodugniai apsvaistė ir padarė svarbių nutarimų.

Organizaciją tvarkyti išrinkta valdyba iš 4 asmenų: Paukštaitis Pranas, Morkūnas Stasys, Žilinskytė Bronė ir Klimas Jonas. Į revizijos komisiją išrinkti: Virbickas Antanas, Dasys Albertas ir Gorys Izidorius.

Susirinkimas v-bai pavedė:

1. paruošti statuto ir įstatų projektus,
2. sueti į kontaktą su tos rūšies organizacijomis, esančiomis Jungtinėse Valstybėse,
3. atnaujinti ryšius su organizacija, esančia Vokietijoje, DP stovyklose,
4. trumpiausiu laiku sušaukti platesnį lietuvių siuvėjų ir rūbų indutserijoje dirban-

čių darbininkų-ų susirinkimą ir kviešti ne tik buvusius DP, bet ir iš seniau gyvenančius Montrealy lietuvių tos rūšies amatininkus.

Pageidautina, kad ir kiti lietuviai amatininkai organizuotųsi, nes tik organizuoti galėsime lietuvių amatininko būdą, sąžiningumą ir visas kitas gerąsias savybes išsaugoti, dabar sunkiojo gyvenimo keliu einant vienas kitam padėti kliūtis nugalėti ir, valandai atėjus, nepažeisti sunkaus gyvenimo, grįžti atgal į brangią tėvynę.

Organizaciją atstovauti įvykstančiame KLC Tarybos suvažiavime išrinktas atstovas Barauskas Stasys. Tai reiškia, kad siuvėjai-os susiorganiza- vę glaudžiai bendradarbiaus su kitomis Kanados lietuvių organizacijomis, kurioms yra brangi mūsų tėvynė ir jos nepriklausomybė.

Susirinkimas baigtas su entuziazmu ir pasitikėjimu, kad organizacija plėsis ir duos gražių vaisių. (Km.)

UŽSISAKYK SAVAITRAŠTĮ

„AMERIKA“

"AMERIKA" yra geriausias laikraštis.

"AMERIKA" skelbia plačiausias žinias iš viso pasaulio.

"AMERIKA" daug rašo apie Lietuvą ir kovoja už jos reikalus.

"AMERIKOJE" rasite gražių ir naudingų pasiskaitymų.

"AMERIKA" jus tikrai patenkins.

Siųsdami prenumeratą, neužmirškite užsakyti "AMERIKA" savo bičiuliams arba tremtiniams. Tai bus geriausia atmintis ištisiems metams.

"AMERIKA" metams kainuoja tik \$3,—

Užsienyje \$3,50

Užsakymus ir pinigus siųskite: "AMERIKA", 417 Grand Street, Brooklyn, N.Y.

Norintiems susipažinti, "AMERIKOS" kelis numerius siunčiame nemokamai.

DĖL LIET.-ANGL. ŽODYNO

Gerb. tautiečiams Kanadoje pranešu, kad V. Pėteraičio liet.-angl. žodyno, apimančio per 30.000 lietuviškų žodžių, kaina \$5 (ne \$6, kaip per nesusipratimą buvo paskelbta).

Be to, maloniai prašau gerb. prenumeratorius po užsakymo kiek palaukti, nes, pasirodo, žodyno siuntos iš Vokietijos dažnai ilgiau užtrunka, negu numatoma.

Ieva Pėteraitytė,
47 Cote St. Catherine
Road, Montreal, Que.

TIK IS KANADOS SIUNCIAMI GERIAUSI MAISTO PRODUKTAI PADEKIME BADAUJANCIAM TREMTINIUI

GERIAUSIAI JUMS PATARNAUS VALDŽIOJE REGISTRUOTA B-VĖ "HELP"

HELP priima maisto siuntinių užsakymus į visas Vakarų Europos valstybes, išskiriant USSR kontroliuojamas.

HELP patarnauja Kanados ir J.A. Valstijų žmonėms. Siuntiniai siunčiami greičiau siu Kanados pašto laivininkystės keliu.

HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui; kiekvienatveju persiunčia Tamstai pakvituotą orderį.

SIŪSKITE LAISKA SU UŽSAKYMU SIANDIEN:

(Pageidaujama, kad pavardės ir antrašai būtų parašyti aiškiai, druskuotom raidėmis. Už klaidingai paduotus antrašus HELP neatsakys.)

HELP Reg'd P. O. Box 777 Place D'Armes,
MONTREAL 1, QUE., CANADA.

SIUNTINYS Nr. 1

Tik \$10.00

(su įpakavimu 20 svarų)

5 svarai kiaulinių TAUKŲ

2 svarai KAVOS (pupelių)

5 svarai CUKRAUS

2 svarai kenuotos MESOS

1 svaras GRIETINĖS

1 svaras RYZIŲ

1 svaras KAKAVOS.

SIUNTINYS Nr. 2

Tik \$6.00

(su įpakavimu 10 sv.)

4 sv. KIAUL. TAUKŲ

1 sv. KAVOS pupelių

1 sv. MĖSOS

1 sv. CUKRAUS

1 sv. KAKAVOS

SIUNTINYS Nr. 3 Tik \$6

8 sv. kiaul. TAUKŲ

SIUNTINYS Nr. 4 Tik \$7.

2 sv. ARBATOS

4 sv. KIAUL. TAUKŲ

1 sv. MĖSOS

3 gab. TUAL. MUILO

CRANK GRINDING

CYLINDER BORING

J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS

MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St.

corner St. Catherine

FRontenac 0879

POVILAS UŽBALIS, lietuvis radiotechnikas

Taisau ir parduodu pagal užsakymą įvairių firmų radio aparatus. Darbas atliekamas greitai, garantuotai ir žemesnėmis kainomis.

Kreiptis darbo dienomis nuo 6 iki 9 val. vakarais adresu:

101 Marchmount Rd., Toronto, Ont., Telef. LO 6480.

Lietuviai-ės, atlinkykite

Lietuviska Svetaine

633 CHURCH AVE., VE RDUN, MONTREAL
TEL. TR 0141

Lietuviškam stiliuje naujai išremontuotos patalpos, geras patarnavimas, įvairūs valgiai ir gėrimai. Savininkai: M. ŠUKYS ir P. NIAURA.

2830 ALLARD ST., Tel. TRenmore 1135
Montreal 20.

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems "Drex", kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (iširimus), išiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas J. Matulaitis A. Majauskas

Jei Jums reikalingas elektrinis darbas šaukite

Virball Electric, Reg'd

TEL. DO. 3655

Lietuvius Elektros Kontraktorius

Darbas garantuotas — Greitas patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas bei pataisymas

Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

PAIEŠKOJIMAI

— Jonė Dilytė-Vilkienė, gyv. 2666 De Lasalle Ave, Montreal, Que., Canada, ieško pusbrolio Balio Bagdono, kilusio iš Bikunų kaimo, Anykščių val., Utenos ap., atvykusio į Jungtines Amerikos Valstybes tarp 1935 ir 1937 metų. Prašau atsilipti, nes turiu labai svarbių žinių iš Lietuvos.

— Mikas Taparauskas, gyv. Vermilion Bay, Camp 205, Ont., prašo atsilipti Žukauską Klimą ir Bonifacą iš Rumšiškių ir Paškauską Lionginą, sutarties metu dirbusį toje pačioje kempėje.

— Gabrielė Kolakauskienė, gyv. c.o. Globe Timber Mills, Port Adelaide S. A. Australia, ieško Kanadoj gyvenančio Broniaus Nirkaus ar jo žmonos Mortos Petraitytės, iš Gaurės.

— Stefanija Ankudavičienė, Box 25 Larder Lake, Ont., ieško Nelės Vėversytės, atvykusios Kanadon prieš 4 men.

— Bartininkaitis Augustinas, kilęs iš Marijampolės ap., Liudvinavo vl., Buktos dv., ieško Dovydaičio Antano, gyv. Lehrte — b. Hannover D P Camp, "Churchill", Brit. Zone, Germany.

— Paieškau Vacio Verikailio, atvykusio iš Hamburgo - Špakenbergo ir kitų draugų ir pažįstamų. Mano adr.: Vladas Jankaitis, 237 — 14th Str. N. Lethbridge, Alta.

— Aldona Aukštikalnytė, gyv. Northern Hosp. Winchmore Hill 21, London, England, ieško pusseser. Konstančios Aukštikalnytės (ištekėjusios pavardė nežinoma), dukters Antano, gimusios Radžalių km., Vabalninko val., Biržų apsk., išvykusios Kanadon 1932-34 m.

— A. Grinkevičius, gyv. Denklingen, Bez. Koeln. C.C. G. Hospital, Germany, Br. Zone, skubiai ieško Rapolo Kulviečio.

Lietuvius batsiuvis Toronto

Pardavinėju naujus ir taisau senus batus. Lietuviams papigintos kainos!

J. ASTRAUSKAS,
1414 Dundas St. W.
TORONTO.
Telef. KE 3881.

Lietuvius farmeris, 40 metų amžiaus, turįs modernišką ir puikiai įrengtą farmą, su visais patogumais, visai netoli Hamiltono miesto, ieško apsidėdimo tikslams mergaitės arba našlės nuo 25 iki 38 metų amžiaus. Reikia, kad būtų ūkininkė ir mokėtų visus ūkio darbus dirbti.

J. Juodžbalys, Millgrove, Ont.

Pagyvenęs, pasiturintis vyras vedybų tikslu nori susipažinti su rimta, norinčia būti gera šeimininke moterimi ar mergaite 40-45 metų amžiaus. Galėtume susitikti Vytauto klube (2159 St. Catherine) arba susižinoti šiuo adresu: Vincas Žemaitis, 2556 Prince George St., Montreal, Que.

Užsuk pailsėti ir paragauti šalto alaus į

- - MAPLE LEAF - -

670 CRAIG ST. West, MONTREAL, TEL. PL 0394

Lietuvių saliuonas, alus, užkandžiai. Naujai atremontuotos patalpos.

Savininkai: Kazys KARPUS ir Aleksas NORIS.

Z. Valinskas ir T. Balnius

LIETUVIAI SIUVEJAI

Priimame vyrų rūbų užsakymus iš savos ir klientų medžiagos. Darbas atliekamas pagal Europos ir Kanados mados, švariai ir sąžiningai.

Kreiptis darbo dienomis nuo 7 val. vak., šeštadieniais nuo 9 val. ryto.

6754 — 3rd Ave., ROSEMOUNT, Montreal 36, P.Q.
TELEF. GR 4765.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 Frontenac, Montreal

TEL. FA 0209

Lankydami gražiąją Montrealo vasarvietę Ville Lasalle aplankykite

LIETUVISKA SVETAINE

Edward St. 7682, Montreal

Įvairūs užkandžiai, šilti ir šalti gėrimai, lietuviška muzika.

S. MAZULAITIS

Lietuvius siuvejas

Priimu vyrų ir moterų drabužių užsakymus iš savos ir klientų medžiagos. Vėliausios Europos ir Kanados mados. Kaina prieinama.

6820 Monk. Blvd. Ville Emard Montreal,
Telef. TR. 3363. Tramvajus 36.

Neužmiršk Padėti Tremtiniui!

AID OVERSEAS, INC., 4851 S. ASHLAND AVE., CHICAGO 9, III.

TEL. YARDS 7-1121

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Jei adresatas nesurandamas, pinigai grąžinami. Pristatymas trunka tarp 14-18 dienų. Užsakydami aiškiai parašykite savo ir gavėjo adresą, siuntinio numerį ir jo kainą. Aid Overseas, Inc. maisto siuntiniai pokuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 1 — \$7.60

2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 oz.) ken. bekon.
1 dėžutė (400 gr) margar.

Siuntinys Nr. 3 — \$7.20

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$5.50

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 8 — \$2.95

4½ sv. cukraus
5½ sv. kvietinių miltų

Siuntinys Nr. 10 — \$6.80

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12 — \$5.95

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14 — \$6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19 — \$9.95

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21 — \$6.70

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. pupelių kavos

1 sv. šokolado

14 oz. kondens. pieno.
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 23 — \$6.40

5 sv. rūkytų lašinių
5 sv. pupelių kavos

Siuntinys Nr. 24 — \$11.80

5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
5 sv. pupelių kavos
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebumo

EXTRA TAUKAI

Siuntinys Nr. 25

A. 8 sv. grynų kiaulinių taukų \$4.75

B. 12 sv. grynų kiaulinių taukų \$6.00

C. 15 sv. grynų kiaulinių taukų \$7.25

(Tik į Vokietijos US ir Br. zonas, ir eina apie 4 savaites).

R Ū B A I

A. Vyriškas kostiumas

3¼ jardų vilnonės medžiagos su visais priedais (100% Virginijos vilna) .. \$ 23.95

B. Moteriškas kostiumas

2¾ jardų vilnonės medžiagos su visais priedais (100% Virginijos vilna) .. \$ 21.95

Montreal

Montrealis ruošiasi Vasario 16 šventei

Vasario 16-tosios minėjimas Montrealy bus vasario 13 dieną. Minėjimas numatoma pakviesti miesto atstovų, politinių veikėjų ir spaudos atstovų. Minėjimą ruošia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Be to, vasario 16 d. numatoma transliacija per radio stotis pranešimų anglų, pranc. ir lietuvių kalbomis ir lietuviškos muzikos bei dainų. Radio programa numatoma II.16 d. 8 val. vakaro.

Smulki Vasario 16 dienos minėjimo programa bus paskelbta vėliau.

— Vienas kalinys pabėgęs iš kalėjimo, neilgai džiaugėsi laisve, po kelių valandų jis buvo mirtinai suvažinėtas gatvėje. (cp).

— Sunkvežimio šoferis Sherbrooke gatvėje I.27. pamatė pravažiuojantį automobilį be jokio šoferio. Jam pavyko automobilį sustabdyti dar prieš gatvių sankryžą. Manoma, kad tą automobilį paleido chuliganai. Ryšium su tuo policija išpėja visus vairuotojus, kad parkuojant mašinas užrakintų. (cp)...

— Po CNR bėgius kertančių tiltų I.28 d. pasikorė lenkas DP. Jis atvyko kaip siuvėjas, bet paskutiniu laiku buvo be darbo. Kūnas, vėjo blaškomas ir apsnigtas po tiltu kabėjo net 2 dienas. Praeiviai galvojo, kad tai vaikų padaryta iškamša. (cp).

— Policija I.29 d. padarė kratų pas komunistų veikėjus. Visur rado bolševikų propagandinės medžiagos. Daugiausia rasta pas J. Switzman, Park Ave., net pilnas sunkvežimis komunistinės literatūros (cp).

— Paskutinės hockey rungtynės tarp "Rangers" ir "Canadiens" I.29 d. pasibaigė žiauriomis muštynėmis. Ryšium su tuo kaikurie autoritetingi asmenys spaudoje reikalauja uždrausti profesinį hockey žaidimą. (cp).

J. Žalio pasisėkimas

Pasibaigus Quebeco šachmatų pirmenybėm, anglų žurnalas "Chess" labai palankiai ir su viltimi atsiliepė apie lietuvių šachmatininką Igną Žalį, kuris nugalėjo stipriausius Quebeco žaidėjus. Kanados šachmatų pirmenybės įvykių rugpjūčio 14-21 d.d. Arvidoje, Que. (cp).

Kanados Darbo Ministerija prašo darbdavius nevylioti pagal sutartis atvykusių darbininkų iš kitų įmonių, o darbinikus prašo sutartis įvykdyti ir darbo nekeisti.

Dail. p. Tamošaitienės pasisėkimai

Oficialus Kanados valdžios biuletenis skelbia, kad p. Tamošaitienės darbai tiek gerai užsirekomendavo, kad, baigus jai sutartį, teks jai imtis darbo savo speciajbėje.

Parduodami vieno aukšto

NAMAI

6846 Joques St. Ville Emard. Kreiptis pas A. Stankevičių 7131 Dumas St.

Vasario 16-tosios proga, viešuose paminėjimuose įteikime svetimtaučiams gražų jį vaizdų ALBUMĄ "Lietuva šalis Mano Brangioji" — Lithuania My Dear Country", kaip

DOVANA

Privačiai dirbantieji, apdo vanokite savo šeiminius. Su laišku siųskite vieną dolerį — albumą gausite sekančią dieną.

"ATŽALYNAS" 7655 Central St., Montreal 32, Que.

Montrealy daug atleidimų iš darbo

Šiomis dienomis kaikurios įmonės atleido iš darbo darbininkų. Bedarbių eilėse atsidiūrė nemažai ir lietuvių.

Atvyko naujų siuvėjų

I Montrealy pagal siuvėjų sutartis atvyko sekančios tremtinių šeimos iš Vokietijos: Petrus Mikalojus su žmona, sūnum ir dukra, Puzaruskas Mykolas su žmona, sūnum ir dukra, Bendikas Jurgis su žmona, Grikinis Edmundas su žmona, Masevičius Andrius su žmona ir dviem dukrom, Šliogeris Napoleonas su žmona ir dukra, Latvaitis Petras su žmona ir sūnum ir Liocaitis Jonas.

Visi jie yra aprūpinami butais, išskirstomi ir net į juos išvežiojami žinomųjų Montrealy visuomenės veikėjų p.p. Juškevičių, kurie ypač daug rūpinasi naujaisiais ateiviais, aukodami tam tikslui savo laiką, mašiną ir dažnu atveju ir asmeninius savo išteklius, kad tikslai pagelbėtų nelaimėn patekusiems žmonėms. Nė keno neatlyginami, jie nuoširdžiai yra išpareiigoję gera daryti tautiečiams, juos užjausti ir paremti. (dp).

Susiorganizavo skautai

Vyčiai

Praėjusį sekmadienį, I.30 d., susiorganizavo Montrealy gyveną skautai Vyčiai, kurie numatė savo veikimo gaires. (dp).

PRANEŠIMAI

Dėl "NL" siuntimo oro paštu

Daug kas teiraujasi, ar negalima būtų "NL" siųsti oro paštu į Australiją, Ameriką ir Europą. Dėl to pašte sužinota, kad spaudai nuolaidų nedaroma, ir už laikraščio siuntimą reikia mokėti, kaip ir už laisną, būtent: už ketvirtį uncijos į Ameriką ir Europą po 15 centų, o į Australiją — 25 centai. Tokiu būdu, siunčiant "NL" į Ameriką ir Europą už vieno numerio persiuntimą reikia mokėti 60 ct., o į Australiją 1 doleris, nes vienas "NL" numeris sveria vieną unciją. Tiek kainuoja tikslai persiuntimas, o prenumerata savo keiliu.

TIMMINS APYLINKĖS LIETUVIAMS

Vasario 16 minėjimas nukeliamas į vasario 20 d., sekmadienį. Šventės programa Pamaldos Timmins bažnyčioje 11 val., Church of Nativity on Spuce North.

14 val., Harmony Hall 177 Algonquin Block East, Timmins. Programoje iškilmingas aktas ir meninė dalis: Pamour lietuvių choras, vedamas Mrs. J. Larcher.

I minėjimą bus kviečiami valdžios ir tautybių atstovai. Visus lietuvius kviečiame skaitlingai dalyvauti.

Pamour Lietuvių Komitetas.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Netrukus "Nepr. Lietuvoj" bus pradėta spausdinti ilgesnė J. Kardelio atkarpa "Ka mačiau ir patyriau bolševikijoje". Gg. "NL" Skaitytojai prašomi taisyti "NL" numeriais aprūpinti tuos, kurie tokių žinių būtinai, nors jie "NL" ir neprenumeruoti.

(Minėtojo Gavedovo brolis, žmonių vadintas "Pypke", buvo NKVD majoru Vilniuje. Po karo jis buvo tardytoju Prienuose ir daugelį lietuvių nukankino. Galon. 1947 m. spalio mėn. pradžioje vienas iš kankintas mokytojas jį nuėdė).

New York (LAIC). Vilniečiai, kuriems pavyko su lenkų gen. Anderso kariuomene išsukti iš Sibiro stovyklų, patiekė žiupsnį žinių apie lietu-

AUKOS "NL" PAREMTI

KLT Toronto skyrius "NL" vajaus proga Literatūros vakaro pelną — \$80 — paskyrė "NL".

Pavieniai asmens aukos: Razukevičius D., Narwood, Mass, USA — \$1.

Iš Winnipeg: po \$5: P. Liaukevičius ir Januška Mykolas; \$1,05: Januška Petras; po \$1: Antanas Matulevičius, L. Bartnikas, Vera Zavadskienė, Jurgis Račys, Urbanaitė Ona, Juozapavičius Antanas, Antanavičienė Vera, Šarkaitė Janina, Januška Vincas, Matulionis Pranas; po \$0,50: Simanavičius Jonas, Užupis Tomas, Stundžia Bruno, Dumšys Jonas, Bujokas Stasys; po \$0,25: Urbanas Kazys, Malinauskas Jonas.

Gaigalas Petras, Pickle Crow Gold Mines — \$2; Julija Sasnauskas, Longlac, Ont. surinko per Kalėdas — \$15; Rimkevičius Kazys, Sudbury, Ont., — \$2; per KLT Val d'Or skyrių — Povilaitis Tonis \$2 ir Piksilingis Justinas \$5; per Urbaitį Vincą, Orinda, Que. — pikniko pelnas \$7,12; Mickėnas G., Clemina, B. C. — \$2.

Pamour Mines Ltd., Ont.: po \$5: Paransevičius Jonas ir Simanavičius Algimantas; po \$2: Slanina Aleksas, Šerelis Jurgis, Mardosas Jonas, Malinauskas Algis, Mikolaitis Jonas ir Lisauskas Kazys; po \$1: Miliauskas Petras, Urbas Liudas, Rentelis Jonas, Stuoka Petras, Mistautas Benas, Simanavičius Vladas, Leparskas Liudas, Banys Alfonsas.

Iš Montrealy aukojo Jurgis Mačionis \$3; Genė Bakanavičienė \$1; Paulius Jocas \$1, Mečys Rasmus iš Pickle Crow Gold Mines \$2.

Visiems aukavusiems ir padariusiems rinkliavas nuoširdžiai taria ačiū

"NL" red. ir admin.

TREMŲ LIKIMAS SIBIRE

(Atkelta iš 1 pusl.)

—Vakarinės su Kaunu, ir Vidurinės su Šiauliais, koncentracija į Jaroslavlį.

"1. Asmenys, suimti vykdymajam potvarkiui pradėjus veikti, kaltinami šnipinėje, sabotažu, gandy sklaidimu ir žodine diversija (vraždebnaja kleveta) pabėgimu iš konvojų — nepriklausomai (nepodlegajut) evakuacijai. Jie pirklauso kompetencijai MGB Komandno Sostavo nusikaltimo rajonuose, pagal karo atvejo įgaliojimus, t.y., gali būti sušaudomi arba paleidžiami.

"2. Osob. Komand. MGB igaliojimai nušalinti civilius gyventojus, evakuoti arba naikinti objektus tais atvejais, kai įvyksta specialės instrukcijosje įvardintos sąlygos: pavojus iš priešų pajėgų pusės, maištas, sabotažas, karinių pajėgų saugumas.

"Šie punktai liečia įvardintąs Pabaltijo respublikas. Kiti punktai liečia Suomiją ir Skandinavijos kraštus, kurie vaizduojami kaip "svetimi pasienio kraštai pavojaus rajone".

Abakumovo isakymo vykdytoiu Lietuvoje paskirtas tu las J. S. Gavedas ar Gavedovas. Pirmosios okupacijos metu jis buvo "ypatingiems reikalams komisaru" švenčionių apskrityje.

(Minėtojo Gavedovo brolis, žmonių vadintas "Pypke", buvo NKVD majoru Vilniuje. Po karo jis buvo tardytoju Prienuose ir daugelį lietuvių nukankino. Galon. 1947 m. spalio mėn. pradžioje vienas iš kankintas mokytojas jį nuėdė).

New York (LAIC). Vilniečiai, kuriems pavyko su lenkų gen. Anderso kariuomene išsukti iš Sibiro stovyklų, patiekė žiupsnį žinių apie lietu-

Toronto

Toronto ruošiasi Vasario 16 šventei

Toronto gyvai ruošiasi Vasario 16-tai visomis darbo paskirstymo sritimis. Užprašyti paskaitininkai. Keliomis grupėmis ruošiasi menininkai.

Šventė bus pradėta iškilmingomis pamaldomis, kurias atlaikys lietuvių parapijos klebonas kun. Ažubalis. Pamaldų metu giedos muz. A. Narbuto vedamas choras, o solo giedoti užprašyta Lietuvos Valstybinės operos solistė E. Kardelienė ir sol. B. Marijošius. Specialę programą ruošia p. Verikailio vedamas oktetas. Stipriai repetuoja šokius tautinių šokių ansamblis.

Šventės minėjimas padalytas į dvi dalis: vasario 19 d. bus aktas, o vasario 20 d. — didelis koncertas, kuriame kviečiamos dalyvauti visos stipriausios meno jėgos: op. sol. E. Kardelienė, op. sol. P. Kovelis, sol. Marijošius, sol. Ščepavičienė, būdingojo šokio šokėja p. Kvietinskaitė, kaip jau sakytą p. Narbuto choras. p. Verikailio oktetas, tautiniai šokiai ir tt.

Programos sudarymas jau eina į galą. Koncertan tikimasi susilaukti daug žymių Toronto asmenų, visuomenės veikėjų, mokslo ir meno žmonių. Todėl rūpinamasi, kad koncertas būtų vertas jų atsilankymo. (kor).

Serga rašytojas Petras Babickas

Rašytojas Petras Babickas tebeserga. Poezokonzerte sausio 30 dieną jis dalyvavo ir pats skaitė savo kūrinius, bet dabar vėl guli ir negali vaikščioti. Labai sekmingai praėjęs poezokonzertą, kuriame rašytojas dalyvavo drauge su Lietuvos val. operos sol. E. Kardelienė, rašytojui suteikė kūrybinio pakilimo jėgų, bet tenka jį užjausti, kad liga dar tebekamuoja. (kor)

Atvyko naujų siuvėjų

Iš Vokietijos pagal siuvėjų darbo sutartis į Toronto atvyko Zulys Keistutis ir Baksinskas Petras.

Argentina keis konstituciją

Buenos Aires Gruodžio mėn. Argentinoje buvo išrinkta konstituta, t.y. — toks parlamentas, kuris svarstys konstituciją.

Dabartinis Argentinos prezidentas Peron, kurio šalininkų konstituantėje yra absoliutinė dauguma (109 iš 158), reikalauja pakeisti 1853 m. priimtą Argentinos konstituciją.

Svarbiausi pakeitimai: prezidentas gali būti perrenkamas; svetimtaučiai po dvejų metų gyvenimo Argentinoje tampa jos piliečiai nori ar nenori; komunistų organizacija gali būti uždrausta; prezidentas be parlamento gali įvesti karo stovį; darbas ir kapitalas tvarkomi pagal "visuomenės gerovės reikalavimą".

Svetimšaliai, amerikoni, anglai, priešinasi prievartinei pilietybei.

vius, kuriuos maskoliai 1941 m. išvežė iš Lietuvos.

Apie 1500 žmonių buvo išvežti iš Vilniaus ir Kauno 1941 m. birželio 20-23 d.d. Ligi rugsėjo 20, jie buvo laikomi Gorkiuose (buv. žem. Novgorodas), po to išvežti į Sibirą, Tolimuosius Rytus ir Kamčatką. Apie 800 asmenų buvo nugabenti į NKVD 10-ją apygardą Sverdlovo oblasty (buv. Tobolsko gub.), į lagpunktus 47 ir 35, žiemų Uraluose. Ligi 1942 m. vasario 20 d. maždaug 15% lietuvių išmirė nuo bado, sunkaus darbo ir ligų. Apie 5% paleido apsigyventi "laisvai" (volnoje posielenije) viduriniam Sibire. (B. d.)

VIŠINSKIS SUSIRGO NERVAIS

Praga (AP) Iš Karlsbado gauta žinia, kad A. Višinsky sunkiai susigro nervų pairimu. Vienas sanatorijos prižiūrėtojas pareiškė, kad Višinskis visiškai be nervų, niekas dabar su juo negali kalbėtis.

— JAV pripažino Transjordaniją ir Izraelį de jure ir siųs ten savo atstovus.

KYLA KANADOS PRODUKCIJA

Ottawa (CP). Pirmąją parlamento sesiją Ottawoje atidarė naujasis premjeras St. Laurent. Jis pranešė, kad Kanados 1949 metų produkcija sieksianti 16 su puse milijardų dolerių. Praeitų metų produkcija siekė 15 milijardų.

— Jungtinių Tautų — UN — organizacija pareikalavo, kad tuojuo būtų leista veikti indonezų valdžiai, kuri olandų suimta.

— "Baseler Nachrichten" praneša, kad Pabaltijo valstybės Tarptaut. Raud. Kryž. įteikė memorandumą, kuriame sakoma, kad iš tų kraštų į SSRS ištremta 1.200.000 žmonių.

— SSRS įteikė Norvegijai notą, nukreiptą prieš jos stojimą į Vakarų Sąjungą.

PADEKOS

Š.m. sausio 16 d. būnant svečiuose Montrealy pas p. St. Remeikį, jo šeiminkams p.p. V. Bill, O. Mitchell Electricien Contracteur, parodžiusiam daugel nuoširdumo ir vaišingumo, taip pat p. A. Kudirkai, reiškiau nuoširdų lietuvišką ačiū.

Jonas Adomėnas,

P. O. Sullivan, Box F.

Abitibi, P. Q.

Mieliems tetai ir dėdei — Eugenijai ir Mykolui Lukošiams už paramą pirmuose žingsniuose Kanadoje nuoširdžiai dėkoja:

Vaidevutis, Aušra, Dainius, Bronė ir Jonas Lukoševičiai.

~~~~~ Saviesiems ir svetimtaučiams

Vasario 16 d. proga

TINKAMIAUSIA DOVANA

— Nepriklausomos Lietuvos pažangą atvaizduojanti knyga — albumas: "Lithuania Trough the Ages" by dr. A. Šapoka — 160 psl., 200 iliustracijų.

Kaina \$2. Užsakyti šiuo adresu: A. Šapoka, 3 — 4th Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que.

Nepriklausoma Lietuva

3 Fourth Ave, Ville LaSalle, — Montreal, Que., Canada
Telefonas: TR. 9735

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$3.00	Canada	\$3.00
Užsieny	3.50	Other Countries	3.50

Paieškojimų kaina \$0.50, smulkių skelbimų — už pirmus 15 žodžių — \$0.50, toliau po 2 ct. už kiekvieną sekantį žodį. Kiti skelbimai — pagal susitarimą.